TÖB-DER

Faşizan Baskılar Genel Başkanımız tarafından Sayın Cumhurbaşkanına bir Mektupla iletildi

başyazı

Sendikalaşmanın Zorunluluğu

Bilindiği gibi kapitalist sistemde en önemli üretim aracı olan insan emeği de bir emtia olarak işlem görmektedir. Kapitalist, mühim girdilerinden en önemlisi olan emeği satın alırken sürekli olarak artık değer oranlarını yükseltmek eğiliminde olacaktır. Bunun için ödediği fiyat emeğin yarattığı değere eşit değil fakat mutlaka onun altında, işçinin yaşamını sürdürecek ve de kendinden sonra yerine çalışacak çocukların fizyolojik gelişmesine yetecek seviyeden yukarıya çıkmayacak bir seviyede olacaktır. Başka türlü söylemek gerekirse işçiye ödenen ücret onun üretkenliğinden bağımsızdır.

Üretim araçlarından yoksun olan işçinin, yaşamını sürdürebilmek için emek pazarında, emeğini satmaktan başka bir seçimi yoktur. Oysa piyasada ya güçlü bir kapitalist ya da kapitalistler grubuyla karşılaşacaktır. Dolayısıyla emeği mümkün olduğu kadar ucuza almak ve bunu sürdürmek eğiliminde olan kapitalistle yaşama koşullarını düzeltmek, kendisinin ve ailesinin maddî olanaklarını geliştirmek isteyen işçi arasındaki çelişki ortadadır.

(Devamı Sayfa 22'de).

SAYIN CUMHURBAŞKANIM

Son günlerde hangi amaçla düzenlendiğini halkımızın açıkça anlamaya başladığı birtakım olaylar hem yurttaşlarımızı, hem ülkemiz öğretmenlerinin seksen binden çoğunu çatısı altında toplamış bulunan TÖB-DER'i ilgilendirecek boyutlara ulaşmıştır. Söz konusu olaylar, öğretim kurumlarına ,yurtlara tabancalı bıçaklı saldırı, öğrenci kavgası çıkartma, yaralama, öldürme biçiminde sürüp gidiyor. Olaylar zaman içinde hızını ,yaygınlığını arttırmaktadır. Bu arada örgütümüz üyesi öğretmenler de birçok yerde saldırıya uğramakta; karakollarda, sokaklarda, yollarda bellerde, okullarda öğrencilerinin gözleri önünde dövülmekte, yaralanmaktadırlar. Bizce üstünde en çok durulması gereken nokta, bu saldırı, silâhlı baskın, yaralama, öldürme olaylarını yürütenlerin, hemen hemen tümünün, kendilerine komando adını veren Ülkü Ocakları adlı örgütle ilişkili kişiler olmasıdır. Bunlar, güvenlik görevlilerinin en yoğun görev alanlarından Ankara, İstanbul, İzmir, Adana ve bunun gibi illerimizde göz göre göre ateşli silâh taşımakta, sağa sola ateş etmekte, adam yaralamakta, kafa kırıp göz çıkarmaktadırlar. Ülkemizin birçok il ve ilçesinde üyelerimize de yönelen olayların suçlularına karşı güvenlik kuvvetlerinin etkili önlemler almamakta olduğu yargısı, biz öğretmenleri derin derin düşündürmekte, Ana-

(Devamı Sayfa 21'de)

YENİ KURULAN ŞUBELERİMİZ

GEMEREK : Başkan Seyfettin Aksoy, Sekreter Nuri Köseahmetoğlu, Sayman Ergun Nadir Bozbek, Üye Hüseyin Durukan, Üye Demir Duman.

OLTU : Başkan Suat Bağır, Sekreter Necati Özbek, Sayman Necmi Ünal, Üye Kemal Yılmaz, Üye Mehmet Salih Gürsoy.

İSPİR : Başkan Mehmet Gültekin, Sekreter Kemalettin Tosun, Sayman Mürsel Manav, Üye Serpil Tosun, Üye A. Kadir Özdemir.

ÖMERLİ : Başkan Ahmet Danışman, Sekreter Şahin Bostancı, Sayman Ali Karakaş, Üye Mustafa Özsu, Üye Resul Poyraz.

ÇİÇEKDAĞI : Başkan Necati Eroğlu, Sekreter Süleyman Kolukırık, Sayman Necati Yıldırım, Üye Mustafa Güzel, Üye Cevdet Ekinci.

ZARA : Başkan Taki Akkuş, Sekreter Abidin İlbay, Sayman Hüseyin Kaplan, Üye Selahattin Özdemir, Üye Zülfü Kes.

EYNESİL : Başkan Halil Görnaz, Sekreter Hasan Memişoğlu, Sayman Ali Çalışkan, Üye Hikmet Yılıkyılmaz, Üye Yaşar Küçüker.

FEKE : Başkan Ahmet Gençoğlu, Sekreter Abidin Kalender, Sayman Durmuş Köksal, Üye Hakkı Şenol, Üye Muhammet Akça.

SOLHAN : Başkan Cafer Yıldız, Sekreter Yusuf Can, Sayman Süleyman Aydın, Üye Yusuf Yılmaz, Üye Tahsin Bozkurt.

AKSEKİ : Başkan Metin Aydınoğlu, Sekreter Hasan Türker, Sayman Ali Dönmez, Üye Sakıp Koçak, Üye İsmail Taş.

ÇAMLIHEMŞİN : Başkan Abdullah Tonyalı, Sekreter Ramazan Demirtaş, Sayman Erol Güner Üye, Veli Arslan, Üye Semra Toprak.

BEYTÜŞŞEBAP : Başkan Hüseyin Niyet, Sekreter Mahmut Erdal, Sayman Faik Dursun, Üye Cemil Dursun, Üye Cafer Özkan.

İSKİLİP : Başkan Ruhi Gölbaşı, Sekreter Ahmet Yıldırım, Sayman Ertuğrul Gündoğdu, Üye Hüseyin Erdoğan, Üye Nuray Okal.

ORTAKÖY : Başkan Ali Çördükçü, Sekreter Hüseyin Tüfekçi, Sayman Muharrem Zorlu, Üye İbrahim Çördükçü, Üye Mükerrem Yıldız.

YOMRA : Başkan Cemal Okutan, Sekreter İbrahim Aydın, Sayman Recep Berber, Üye Fahrettin Aktan, Üye Hacer Akyüz.

Bize Gelen Kitaplar :

Dr. Yahya Kemal Kaya

İnsan yetiştirme Düzenimiz

Politika - Eğitim - Kalkınma

İsteme Aderesi : Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bölümü.

ANKARA

KARTAL ŞUBEMİZİN ÇALIŞMALARI

Şubemiz seri halinde seminer ve toplantılar düzenleyerek örgütlenme ve örgüt içinde eğitimin geliştirilmesi doğrultusundaki çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu konuda şubemizden aldığımız rapor şudur:

1 — Şubemiz kitaplığı yeniden düzenlenerek, 3.000 liralık kitap alınmış, ayrıca üyelerimizin % 25 indirimli kitap almaları sağlanmıştır. Bu çaba sürmektedir.

2 — Genel Merkez çalışma programına uygun olarak hazırlanan çalışma programıyle, her onbeş günde bir Konferans düzenlenmektedir. Hem konferanslar sırasında hem de her hafta düzenlenen söyleşi toplantılarında Örgütlenme sorunları işlenmektedir.

3 — 30 Kasım 1974 günü «DEMOKRASİ» konulu konferansa Bülent Tanör konuşmacı olarak katılmıştır.

14 Aralık 1974 günü «DEMOKRATİK MESLEK ÖRGÜTLERİNDE: KADROLAŞMA-DİSİPLİN-ELEŞTİRİ» konulu konferansa konuşmacı olarak Sedat Özkol, katılmıştır.

4 — 16 Kasım 1974 günü yapılan İzmit Bölge Seminerine 40 kişilik bir öğretmen ve işçi gurubu ile katıldık.

15 Aralık 1974 günü yapılan Şile Bölge Seminerine 55 kişilik bir gurupla katıldık. Konuşmacı olarak Bülent Tanör'ü götürdük.

5 — Şubemizde: Örgüt içi eğitim kolu, Tiyatro, kolu, Kitaplık kolu, Lokal kolu kurulmuş ve çalışmalarda çok sayıda üyenin görev alması sağlanmıştır.

6 — Kadrosu gelmeyen öğretmenlerin kadroları ve ders ücretleri, Şubemizin konuyu, Basın ve Bakanlık yetkililerine duyurması sonucu çözümlenmiştir.

7 — 18 Aralık günü şubemizin düzenlediği, Kartal öğretmenleriyle yapılan toplantıya Milli Eğitim Müdürü Halit Kurtça, Müdür yardımcısı Ferit Dinçer ve Hüseyin Erkan'ın katılmaları sağlanmış, toplantıda Örgütlenme, öğretmen sorunları tartışılmıştır. Toplantı sonunda şubemizin yerel ve genel sorunlarla ilgili görüşleri bir muhtıra ile Milli Eğitim Müdürlüğüne verilmiştir.

8 — 28 Aralık günü yapılan Kartal Bölge Seminerinde: Örgütlenme —Özlük sorunları— Faşizm konularında bildiriler sunulmuş, seminerde şubemiz üyelerinden başka Tektaş Ağaoğlu, Bülent Tanör, Çemil Çakır, Fevzi Çimen, Kartal Yüksek Öğretim Derneği, Pendik Kültür Derneği, Maltepe Demokratik Dayanışma Derneği, seminere katılan TÖB-DER Şubelerini temsilen birer kişi konuşmuşlardır.

Seminer kıvanç verici bir disiplin içinde sona ermiştir.

ŞUBELERİMİZDEN HABERLER

TOKAT'TA BİR MÜDÜR VE DÖRT ÜYEMİZ

Tokat Atatürk Ortaokulu Müdürü A. Şinasi Coşkun, üyemiz olan dört müstahdem üzerinde baskı kurmaya ve faşist bir anlayışla bu üyelerimizi cezalandırmaya çalışmaktadır. Tam bir faşist anlayışla her türlü hak arama eğilimini baskı ve ceza ile sindirmeye çalışan bu okul müdürü, okul hademeleri ve örgütümüz üyesi Hasan Çelik, Duran Şimsek, İsmail Demirtaş, Şevki Aydoğan'ın şubemiz başkanı ile görüşmelerini bir suç olarak kabul edip haklarında idari soruşturma açmıştır.

Bir amir olaıak müstahdemlere karşı davranışı ise insancıl olmaktan çok uzaktır. Müstahdemlerle konuşmalarında «pis adam», «eşek adam» vb, gibi sözleri kullanan bu okul müdürü, müstahdemlere gece nöbet tutturmakta ve gündüz de aynı kişileri çalıştırmaktadır. 8 saat dışındaki çalışmaları değerlendirilmeyen bu üyelerimize ayrıca çeşitli angarya işler gördürmektedir.

Şubemizle işbirliği yaparak yasal haklarını arayan bu üyelerimizi, aynı baskı ve zulüm altında olan okulun diğer müstahdemleri İbrahim Kayhan ve Fahriye Develi de desteklemekte, aynı hak arama içinde bulunmaktadırlar.

Üyemiz Hasan Çelik'e, A. Şinasi Coşkun tarafından açılan soruşturmada sorulan sorular aynen şöyledir:

1 — 22.11.1974 tarihinde görevli olmadığınız halde, görev mahallinden izinsiz olarak ayrılıp Ticaret Lisesine niçin gittiniz?

2 — Ticaret Lisesine sizi kim gönderdi, gayeniz neydi?

3 — Müstahdem arkadaşlarınızı Ticaret Lisesi öğretmeni H. Basri Bişkin'e niçin gönderdiniz?

Not: Müstahdem Hasan Çelik Ticaret Lisesine okulun paydos olduğu saatte gitmiş ve TÖB-DER Şube Başkanımız H. Basri Bişkin ile görüşmüş.

BESNİ ŞUBEMİZİN ÇALIŞMALARI

Besni Şubemiz 8.12.1974 günü Atatürk'ün tam bağımsızlık anlayışını içeren ve Kültürel-Yargı-Ekonomi-Mali-Askeri konularını kapsıyan bir seminer çalışması düzenlemiştir.

Şubemizin, halk ozanlarından Aşık İhsani ve Arkadaşlarına, 18.12.1974 günü verdirecekleri konser ise yetkililerce engellenmiştir.

ULUKIŞLA ŞUBEMİZİN ÇALIŞMALARI

Yeni binasına taşınan Ulukışla Şubemiz, çalışma kollarını kurarak, devrimci çalışmalarına hız vermiştir. Şubemiz, örgüt olarak kendi içinde disiplinli, devrimci, teorik eğitim fikrinden hareket etmektedir. Ulukışla Devrimci Gençlik adına, şubemize başvuran gençler, TÖB-DER'in her türlü devrimci girişimini destekleyeceklerini açıklamışlardır. Gençler, yaptıkları açıklamada: «TÖB-DER'i devrimci kuruluş olarak biliyoruz. Emekçi halkımızın sömürüden, faşist terörden kurtulması mücadelesinde, TÖB-DER'le dayanışmayı her zaman sürdürmek istiyoruz. Yoz eğitim düzenimize karşı açacağınız devrimci kültür cephesinde yanınızdayız», demişlerdir.

Gençlik, TÖB-DER içinde devrimci çalışmalar açısından yerini alacaktır.

ÖĞRETMEN OKULLARINDAKİ FAŞİST BASKILAR YOĞUNLAŞTI

Yurdun çeşitli yörelerindeki Öğretmen okullarında Faşist baskılar giderek yoğunlaşmaktadır. Devrimci, ilerici ve Atatürk'çü öğrenciler dövülmekte, disiplin kuralları aracılığı ile okuldan kovulmakta ve öğrenim hakları elinden alınmaktadır.

Egemen güçler ve onların uzantılarının tezgahladığı bu oyunlardan birisi, geçen hafta Adapazarı-Arifiye İlköğretmen okulunda sahneye konmuştur. Okuldaki öğrenci derneği yöneticileri, okul yöneticileri tarafından sıra dayağına çekilmiş, bununlada yetinmeyen okul müdürü 17 öğrenciyi disiplin kuruluna vererek okuldan uzaklaştırmıştır.

Öğrenciler heyet halinde Ankara'ya Gelmiş, Öğretmen Okulları Genel Müdürüne okuldaki baskıyı anlatmışlar, vücutlarındaki dayak izleriniz göstermişlerdir.

BASKI VE FAŞİZM KINANDI

İzmir Yüksek Öğrenim ve Kültür Derneği Yönetim Kurulu bir bildiri yayınlayarak Faşizan baskıları kınamıştır. Halkımıza başlığını taşıyan bildiri, şöyle son buluyor;

«— Kahrolsun Emperyalizm ve onların yerli ortakları

— Mutluluğumuzun ve geleceğimizin azgın düşmanı Faşizm ve Emperyalizme karşı kenetlenelim.»

Ekonomik Bunalım ve Baskının Yoğunlaşması

Tarihsel olarak bağımlı iktisadi büyümeye itilmiş olan Türkiye, giderek daha ciddi dar boğazların eşiğine varmaktadır. Holdingler yoluyla sürdürülen emperyalist sömürü her geçen gün daha önemli ölçülerde sosyal fazla ürünü batının kapitalist metropollerine aktarmaya yarıyor.

Sözde «sanayileşme» giderek ülke ekonomisini daha bağımsız hale getirmek yerine, bağımlılık ve sömürü ilişkilerini yoğunlaştırıyor. Kurulan her «sanayii» bir taraftan ülke zenginliğinin dışarıya akmasını sağlarken, diğer yandan kaynakların içerde de israfını sürdürerek toplumdaki uyumsuzlukları ve çelişkileri kuvvetlendiriyor.

Türkiye'de görülen kriz aslında, genel ve sürekli bir krizin yoğunlaşmasının, yapısal nedenlerin ve bağımlılığın ürünüdür. Başka türlü söylemek gerekirse, şartlandırılmış iktisadi büyümenin doğal sonucudur.

Bağımlı iktisadi büyüme ülke ekonomisini artan ölçülerde uluslarüstü dev şirketlerin mali ve teknolojik kontrolüne sokarken, «lüks» tüketim pazarının sınırlarını da zorlamakta ve kendi dinamiğiyle soruna, daha az ölçülerde çözüm bulur hale gelmektedir.

Belirli bir azınlığın gereksinmelerini hedef alan «montajcı» sanayi ülke kaynaklarının tamamını bu amaç için seferber ederken, geniş yığınlar giderek sistemin dışına itilmekte, ve çalışanlar kitlesini bütünleştirememektedir.

Bu süreç kısaca şöyle açıklanabilir: Tarihsel olarak oluşan dışa dönük ekonomi, ihracat ekonomisi döneminde (buradan giderek ihraç mallarının eski önemini yitirdiği sonucuna varılmamalıdır) batının tüketim modelini taklit eden bir kitle oluşturmuştu. Batıda üretim güçlerinin gelişim seviyesi giderek verimliliği düşük «belirli» sanayileri geri kalmış bölgelere doğru kaydırmış, böylece, azgelişmişlik sürecini özünde değiştirmeyen bir «sanayileşme» başlatılmıştır. Bir taraftan gümrük duvarlarıyla korunan ekonomi, diğer taraftan iç üretimi teşvik edici geniş tedbirlerin alınması, uluslarüstü dev şirketlerle yerli kapitalistler arasında yeni ortakların kurulmasıyle sonuçlanmıştır.

Bu koşullarda üretim, batı tüketim modelini taklit eden bir azınlığın gereksinmelerini hedef almaktadır. Üretilen tüketim malları, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki tüketim modellerinin son aşamasına denk düştüğü için üretilen mallarla geniş halk kitlesinin gerçek gereksinmeleri arasındaki uyumsuzluk artmaktadır.

Kurulan fabrikalar, anahtar teslimi satın alınmakta, eşit olmayan değişime ek olarak bir de patent, araştırma v.s. masrafları ödenmekte, bunu yedek parça ve hammaddelerin ithali izlemektedir. Böylece kurulan sanayiin yaşayabilmesi son analizde, büyük döviz kaynaklarını gerektirmektedir. Sanayi üretiminin belirli bir iç pazar için yapılması ve sanayi ürünleri fiyatlarının, dünya fiyatlarıyla rekabet edemez halde oluşu, üretimin devamını sağlamada, yine klasik ihracat ürünlerine bağlı kalmaktadır. Bu sonuncu durumdan ötürü ekonominin ticari bağımlılığı da, bir evvelki dönemdeki önemini sürdürmektedir. Üstelik bağımlılık sanayileşmenin sebep olduğu teknolojik ve mali bağımlılıkla pekişmekte ve ekonominin karar mercilerini batı tekellerinin kontrolüne sokmaktadır.

Bu biçimde kurulan sanayilerin doğası gereği, iş alanı sağlamakta son derece kısır kalacağı ortadadır. Diğer taraftan kır kesiminden atılan geniş yığınlar, gecekondu bölgelerinde yaşamlarını sürdürebilmek için, ya günlük, sosyal verimliliği olmayan uğraş alanlarına kaymakta ya da işsiz durumuna düşmektedir.

Sanayinin finansmanı, dış pazarların gereksinmelerine cevap veren, klasik ihracat ürünlerinden elde edilen dövizlerle sağlanmakta, bu sonuncu durum, bir başka çelişkiyi de beraberinde getirmektedir. Tarım ülkesi olan Türkiye'de beslenmeye yönelik tarım ürünleri üretimi de engellenmektedir.

Klasik ihracat ürünlerinin (pamuk, tütün, fındık, kuru üzüm, madenler vs.) dış pazarlarda güçlüklerle karşılaşması, fiyatların giderek düşmesi, değişim hadlerinin aleyhte gelişmesi, montajcı sanayinin yüksek kârlık oranlarıyla üretimini sürdürmesini zorlaştıracaktır.

Önemli bir döviz kaynağını oluşturan emek ihraç piyasasının durumu da pek parlak değil, Ekonomik krizin batıyı, giderek daha önemli ölçülerde tehdit eden duruma gelmesiyle, bu sonuncu çözüm de bel bağlanır olmaktan çıkmakta.

Bu koşullar altında «sanayi» üretiminin finansmanını sağlamada ve aşırı kâr oranlarını sürdürmede bir diğer çözümde emek ihracını petrol ağalarının iş piyasalarına kaydırmaktır. Fakat işçi dövizleri de, giderek artan döviz gereksinmelerini karşılayamayacaktır.

TÖB — DER

İşsizliğin önemli boyutlara varması, gelir dağılımının hakim sınıflar ve onların çevresini oluşturan azınlığın lehine, geniş çalışanlar kitlesi aleyhine bozulması, giderek kitlelerin uyanmaya başlaması, hakim çevreleri başka çözümlere yöneltecektir. Bu çözümler politiktir. Kitlelerin giderek artan ekonomik ve demokratik taleplerini hasıraltı etmenin yolu, otoriter bir siyasal rejimde olanaklıdır.

Ekonomik büyüme, (bunun yığınlar lehine olması gerekmez, kârlılık oranlarının yüksek olması yeterlidir) dar boğazlara itildikçe, sözde özgürlükçü, «Hür teşebbüsçü» olan kapitalist sınıf, «yüksek milli çıkarlar» gerekçesiyle kâr elde etmenin özgürlüğü dışındaki özgürlükleri kısıtlama yoluna girecektir.

Nitekim, işveren örgütlerinin ağır topları, son günlerdeki beyanlarıyle, bir taraftan yoğunlaşan ekonomik krizin haberini verirken, diğer yandan kredi kaynaklarının özel sektöre gerektiği gibi yöneltilmediğinden, kooperatifçilik ve halk sektörünün zorla uygulama alanına konmak istenmesinden yakınmaktadırlar. Bunun «hür teşebbüsçü» sistemle bağdaşmayan uygulamalar olduğundan dem vurarak, politik istikrarın süratle getirilmesini istemektedirler.

Türk sanayicileri ve İş Adamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, bu konuda şöyle diyor: «Hür teşebbüsü sun'i olarak ikinci plana atmak çabası aslında demokrasiyi de ikinci plana atmak çabasıdır(!) Kaldı ki, kalkınmanın motoru olan her teşebbüsün çabalarını engellemek kamu sektörünün de gelişmesini engellemek sonucunu doğurmaktadır. 1975 yılına bu tereddütler ve politik istikrarsızlıklar içinde girdik, Oysa ekonomik gelişmenin temel şartı politik istikrar ortamıdır.»

Kamu kesiminin, özel kesimin lehine düzenlendiği şüphesizdir. Kamu kesimi, özel sektörü destekleme görevini yüklenmiştir. Bazı çevrelerin sandığı gibi bağımsız rol oynayacak bir kamu kesimi hiçbir zaman var olmamıştır.

Yukarıdaki beyanlardan çıkan sonuç şudur; Bugün hakim çevreler Irmak hükümetinden daha sürekli bir baskı iktidarını özlemektedirler. Bu, ekonomik çıkmazı ertelemenin yüksek ağırlık oranlarını sürdürmenin tek koşuludur. Hatırdan çıkarılmaması gereken önemli nokta şudur, kitlelerin süreci olumlu biçimde etkilemesi, ancak çoğulcu mücadeleye aktif olarak katılmalarıyla olanaklıdır. Nitekim sömürü düzeninin kendiliğinden çöküp gideceği gibi kaderci düşünceler son derece tehlikelidir. Son günlerde giderek yoğunlaşan baskılar otoriter bir siyasî iktidara zemin hazırlama gayretleridir. Kitap yasakları demokratik örgütlere yapılan baskılar öğretmenlere karşı düzenlenen saldırılar dumanlı hava özlemlerinden başka birşey değildir. Maddî yaşama koşulları gittikçe bozulan ve aydın kesiminin önemli bir bölümünü oluşturan öğretmenlere, özellikle TÖB-DER üyelerine giderek artan baskılar güdümlü bir politikanın sonucudur.

Öğretmenlerden geniş ölçüde gocunulmasının temel nedeni, aydın kesimi oluşturan diğer meslekler-den farklı olarak, arkadaşlarımızın kitlelerin içinde ve onlarla yan yana yaşamakta olmasındandır. Giderek daha da yoksullaşan kitlelerin bilinçlenmelerinde öğretmenlerin önemli rol oynamakta olduğu kuşkusu yatmaktadır.

Buradan giderek baskının sadece öğretmenleri hedef aldığı gibi yanlış bir sonuca varılmamalıdır. Önemli olan kitlelerin ekonomik ve demokratik taleplerini yavaşlatarak mevcut sömürüyü sürdürmektir.

Şüphesiz, faşist baskılardan ve saldırılardan öğretmenlerin diğer meslek kuruluşlarından daha fazla zarar görmesi arkadaşlarımızın yurdun yurdun her yerinde ve dağınıklık içinde, yalnızlık içinde bulunmasındandır. Yerel hakim çevreler bu durumdan yararlanarak, faşist eğilimli kişileri, zavallıları öğretmenlerin üzerine kolaylıkla saldırtabilmektedirler.

Sayın Genel Başkanımız Ali Bozkurt tarafından Cumhurbaşkanımıza gönderilen açık mektupta da belirtildiği gibi, son aylarda baskı ve saldırılar önemli boyutlara varmış, özellikle derneğimiz üyesi öğretmenleri hedef almıştır.

Faşist baskılara karşı etkin mücadele yolu öncelikle, demokratik meslek örgütü olan TÖB-DER bünyesinde tüm öğretmenlerin toplanmasıyla ve daha yoğun bir demokratik eylemle gerçekleştirilecektir. Bu, öğretmen arkadaşlarımızın maddi olanaklarının, meslek koşullarının düzeltilmesi için de bir zorunluluktur. Bugünkü ortamda etkin örgütlenme olmadan ne demokratik mücadele ne de yaşama koşullarını düzeltme olanağı vardır. Zaten bunlar birbirinden bağımsız şeyler değil, fakat diyalektik biçimde biri ötekine bağımlıdır.

TÖB-DER Araştırma Bürosu

NASIL BİR ÖĞRETMEN ?

Nevvare SARAÇ
Yönetim Kurulu Üyesi

(Öğretmen kimdir?) deyince, bildiği, öğretmeye değer bulduğu bir şeyleri olan ve onları bilmiyenlere aktarıp öğretmiye çalışan kimse diye geliyor akla. Gereksiz bir çaba kanımca. O, sadece tekrarlayan bir kişi olarak kalacaksa gereği ne diye düşünürüm. Bu görevi daha sağlıklı yapabilen kitaplar, teyp, plâk gibi öğretim araçları varken öğretmene ne gerek kalır? Böyle öğretmene de aslında BELLETEN demek daha uygun düşmez mi?

Bir okulda öğrencilere sormuşlar. «Öğretmen kimdir?» diye. Bir öğrenci de şöyle yanıtlamış: Öğretmen, kürsünün bir yanında konuşup dururken, kürsünün öbür yanına geçip konuşmaya devam eden kişidir. Öylesine gereksiz, işlevsiz görmüş bizi demek. Bizden ırak olsun öyle öğretmenlik.

O halde öğretmen kimdir? Onda, tüm kitaplardan özümlenmiş daima yeni kalan bilgisi, satırların arasındaki anlamı kavrayan bir yargı gücü, bu günden hazırlanan yarını görme üstünlüğü olmalıdır. Öğretmen eleştiren ve devamlı gelişen kişidir. O, hayatla kitap, kitapla öğrenci, öğrenci ile hayat arasında canlı bir akım sağlayan, organik bir bağ kuran bir yol göstericidir.

Onda yaşayan, gelişen, evrilip devrilerek ilerleyen yaşamın hızına ayak uyduracak bir gelişme yeteneği olmalı, çağının daima içinde hatta bazan birazda ilersinde bir dünya görüşüne sahip olmalı ki öğretmen «ÖĞRETMEN» olsun.

Bu nitelikleriyle artık o öğreten değil EĞİTEN dir. Bir insanın kafa ve ruh yapısına gönderecek, ona sağlıklı bir kişilik kazandıracak, onu doğruya, güzele, yararlıya yöneltecek bir kişidir o.

İşte böyle hiçbir kitaba, kurallara giremiyecek çok özgün, üstün bir sanat olduğu için olacak ÖĞRETMENLİK KUTSAL bir meslektir, diyorlar. Bu övgüye hak kazanmak için görevi nasıl yapmalıyız, bu günün koşulları içinde ne gibi olanaklar yaratabiliriz? Onu araştıralım.

Öğretmen hayatla kitap, kitapla öğrenci arasında bir bağ kuran kişidir dedim. Önce Kitapta yazan her şeyi öğretmek yerine gerekli olanı seçmeyi, ezberletmek yerine düşündürüp karşılaştırarak gerçekleri buldurmayı bileceğiz. Öğrenciyi bilgi hammalı değil, yaratıcı, üretici yollarda bilgiyi kullanan kişi olarak yetiştirireceğiz. Bizim öğrencimiz işine yaramayan, onu bir sömürü araçı olarak koşullandıran bilgiyi nerede ve kimden duyarsa duysun reddetmesini bilecek bilince sahip olacak.

Elimizde tutuşturulmuş bir sürü ders kitabımız var. Tutuşturulmuş diyorum, çünkü bu kitapların hiç birisini biz yazmadık. Yazdırıldı, başka kaynaklardan aktarıldı, kimi Fransız kültürünün, kimi İngiliz düşününün, kimi Amerikan eğitim sisteminin ürünleri. Önce bu kitapları ulusal çıkarlarımıza uygunluk, karekter, töre ve geleneklerimizi korumak, egemen emperyalist kültür etkisini silmek yönünden, akılcı, bilinçli, devrimci bir süzgeçten geçireceğiz.

Artık zil çalabilir, eğitici öğretmen sınıfına girebilir. Bakalım nasıl eylir?...

Matematik öğretmeni olsaydım önce eğitici olarak şu iki gerçeği düşünürdüm. Gerçeğin tek simgesi matematiktir, sayılar yalan söylemez. Bir işlev sonucuyla olduğu gibi özüylede gerçeğe uygun olmalıdır.

Bu gözle kitabı bir güzel tararım. Gerçeğe uymıyanları, öğrencimi yanılgıya düşürecekleri ayıklarım. Bilimin hayatı yansıtması, gerçeği çözümlemesi gerek. Tebeşiri elime almadan onun çevresine bakarım. Bunlar Türkiye'de çalışan işçi çocukları ise şu problemi birlikte kurar ve düşündürürdüm.

Bir fabrikada 25 işçi 1000 metre kumaş dokuyor
1 » » » » boyuyor
1 » » » » sıkıyor
1 » » » » kurutuyor
3 » » » » bobine sarıyor

Hepsi toplam 31 işçi eder. Bu hesaba göre 1 işçiye 31 metre kumaş düşüyor. Bu kumaşların en ucuzu 20, en pahalısı 170 liradan satıldığına göre, 1 metresi ortalama 95 TL. ya geliyor. O halde bir işçi 31x95 : 2945 liralık mal üretiyor. İşçinin saati 320 kr. 4 posta sistemiyle 6 saat çalıştığına göre eline günde en fazla 35 lira geçtiğini düşünelim. Demekki her işçinin 2945 liralık üretiminin 2910 lirası fabrikaya kalıyor. Bir işçi 300 gün çalışsa 883.500 liralık üretim sağlayacak, bunun 12 bin lirasını emeği karşılığı almış olacak. Bu fabrikada 800 işçi çalıştığına göre işçinin ve fabrikanın payına düşeni babasıyle birlikte çözmesi için ev ödevi olarak verirdim.

Bir esnaf malını satarken iki türlü davranır. Ya çürüklüğünü bildiği halde suçu vebali yapanın boynuna değil hiç utanıp sıkılmadan sağlam mal gibi sokuşturur. Ya da «günah benden gitsin, bu mal çürüktür, pek işe yaramaz» diye uyararak satar. Zorunlu ise alır ama dikkatli kullanırız. O zaman satana değilde yapana ileniriz, «haram olsun» diye.

Şimdi zil çalınca namuslu bir satıcı gibi gire-

ceğiz. Amacımız öğrencide eleştiri ile birlikte yararlı olanı seçme, işe yaramıyan bilginin hammallığının boşluğunu saptamaktır.

Dersimiz TABİAT BİLGİSİDİR. Daha önceki derslerimizde aslanı, timsahı, yılanı, kurbağayı, zürafayı, solucanı ve de cümle mahlûkatı okutmuşuz. Bu günkü konumuz balıktır. Kötü resimli bol şemalı beş sayfayı birlikte okur, inceleriz. Beş sayfa içinde önemli bulduğumuz beş cümlenin altını özenle çizeriz. Proteince zengindir, faydalıdır, yenir. Gerisi?... Sorarım çocuklara. Kırk yılda evinize bir kilo balık girerse, pullarını, solungaçlarını, sindirim, dolaşım, boşaltım aygıtını ne yaparsınız? Kedilere veririz diyeceklerdir. Ya iskeletini, yüzgeçlerini, gözünü, kuyruğunu?

Onları da çöpe atarız. Peki balığı okumanın bize ne yararı var? Hani eti, sağlığımız için gereği? Balıkta iyot vardır. İyot troit bezinin çalışmasını düzene kor. Korku, huzursuzluk, yorgunluk, aşırı şişmanlık, troit bezinin iyi çalışmamasındandır. Balık yerseniz ince, biçimli, zinde, çevik olursunuz. Saçınız, tırnaklarınız kırılmaz, teniniz taze olur. Balıkta fosfor vardır. Kemikleriniz çabuk kırılmaz, dişleriniz çabuk çürümez, gözleriniz parlak olur. Balıkta protein vardır. Kalp, böbrek, karaciğer gibi hayatî önemi olan organlarımız protein harcıyarak çalışır. Erkekler günde 70 gr., kadınlar 60 gr., çocuklar 50 gr., saf protein almalıdır ki sağlıklarını sürdürebilsinler. Bu sağlanamazsa vücut hızla acınacak şekilde ihtiyarlar. Yoksulların, bilgisizce beslenenlerin çabuk ihtiyarlamaları, az yaşamaları protein eksikliğindendir. Yurdumuz bir yarımada olduğu halde balık yiyemiyoruz. Bir kaç balık ağası trolle, dinamitle balık yataklarını kuruturken, fabrikaların denizlere karışan zehirli artıkları balık neslini tüketmektedir.

Japonların başarı sırrını balık ve deniz ürünlerine dayalı beslenmelerinde aramalıdır. İsaril mucizesi de herhalde çöldeki balık tarlalarından kuvvet almaktadır.

Bu bilgiler gördüğünüz gibi kitabınızda yok. Ama o kadar yararlı ki ailenizin, komşularınızın da işine yarayacak, okumak, bilgili olmak ne güzel şey diyecekler, size güvenip, sizinle övünecekler. Kitabınızın not almanız için gerekil gördüğü bilgiler ise çöplükte kedilerin işine yarayacak. Yazılıda, sözlüde çöpe attıklarınızla ilgili bilgileri sizden isteyeceğim. İşe yaramaz olduğunu bile bile size soracağım. Haklı olarak bilemiyeceksiniz, bunun içinde belki sizi sınıfta bırakacağım. Bilin ki suç öğretmenlerinizin de değildir.

Çünkü, bu kitapları bize yazdırmazlar. Bu kitapları, 1946 yılında Türkiye ile ABD arasında imzalanan bir anlaşma ile kurulmuş bir komisyon hazırlar. Bu komisyonun adı bile mide bulandırıcıdır. «Türkiye'de Birleşmiş Devletler Eğitim Komisyonu». Komisyonun dört üyesi Türk, dört üyesi ile bir de başkanı Amerikalıdır. El elin eşeğini türkü çağırarak ararmış.

Amerikalı, kendi çocuğuna balık eti, balıkunu, balıkezmesi, balık yumurtası yedirirken sizlere de bunları uygun bulmuş. Bağımlı eğitimin bağımlı öğretmenlerini suçlamayın sakın derim. Zil çalıp sınıftan çıkarken namuslu satıcının buruk, ezik vicdan dinginliğini duyabilirmiyim? Bilmiyorum...

Şimdi TÜRKÇE ÖĞRETMENİYİM. Türkçe öğretmeni ne öğretir? Ben kendimi Türkçe öğretmekle görevli sayıyordum vaktiyle. Bir veli «Benim çocuğum hiç mi Türkçe bilmiyor da bu kadar zayıf not alıyor?» diye sorana kadar bu yanılgım sürdü.

Dilin bir amaç değil bir araç olduğunu kavradıktan sonra yolum aydınlandı. Zil çalıpta sınıfa girdiğim zaman onlara her konu üstünde düşünmeyi, doğruyu seçmenin, suçlamadan eleştirmenin, kavramları açıklamanın, tartışmanın kurallarını öğretmeyi düşünürüm.

Şu kavramların açıklanmasına özen gösteririm. Bağımsızlık, egemenlik, özgürlük, eşitlik, kahramanlık, cesaret, toplumculuk. Güncel olaylarla kavramlar arasındaki ilişkileri bularak düşünmeye alışırlar. Her sözün bir kapsamı olduğunu, her kavramın çeşitli yorumlanabileceğini farkederler. Peşin hükümlerden, basma kalıp fikirlerden sakınmayı öğretirim. Bunun için bazı atasözlerini, sloganları sıralarım. Örneğin, «Türk köylüsü fedakârdır, çalışan kazanır, beş parmağın beşi bir olmaz, gemisini kurtaran kaptan, bana dokunmıyan yılan bin yaşasın, her koyun kendi bacağından asılır.» İlk bakışta doğru görülen bu sözlerin çağını gerçeklerine ters düştüğünü, tutarsız, yanlış, hattâ toplum açısından çok zararlı olabileceğini onlara buldururum.

Türkçe dersi düşünmeyi bilen, eleştiren, doğruyu seçebilen, özgür düşünceli öğrenciler yetiştirmeyi gerçekleştirdiği oranda amacına ulaşmış sayılmalıdır.

Ben TARİH, COĞRAFYA, SOSYOLOJİ okutan öğretmen olsaydım, şu panaromayı gözler önüne sererdim. Derdim ki size sayısız savaşlar, çöken medeniyetler, kurulan devletler, değişen hudutlar, fetihler, istilâlar, olaylar, tarihler, isimler anlattım. Bu insanlığın tarihidir, dedim. Kanla yazılmıştır. Bu yeryüzü insanının acılı, bitmiyecekmiş gibi görünen çilesidir. Çünkü bu savaşların tek nedeni vardır: Birinin yaşaması için diğerinin ölmesi gerekir. Bu değiştirilemez bir yasamıdır? Bu son dersimizde bunun cevabını arayacağız. Belki de ezilen, sömürülen insanların kurtuluş yolunu da birlikte göreceğiz.

Şimdi dünyamıza bakalım. Tarih onu hangi yollardan nereye getirmiş?

Yer yüzü bugün kesin sayılabilecek bir çizgiyle bölünmüşçesine ikiye ayrılmış. Kuzey yarım kürede Portekiz-İspanya-Yunanistan-Türkiye dışında, kalkınmış ülkeler yaşıyor. Güney yarım kürede ayrıcalıksız geri kalmış, yoksul ülkeler yaşıyor. Kuzey yarım küredeki ülkeler iki yöntem ile kalkınmış. Ya kapitalist, ya sosyalist yöntemi seçmişler. Kapitalist yöntemle gelişenler ta 15 y. yıldan, 20. y. yılın başlarına kadar Güney yarım küreyi aralarında bir güzel parsellemişler.

Sağladıkları hammaddeyi, insan gücünü ülkelerine taşımışlar. Zenginleştikçe teknikte ilerleyip, üretim araçlarını geliştirmişler. Çığ gibi büyüyen bir üretim ve sermaye birikimi sağlamışlar. Bu üretim ve sermaye önce ailelerin elinde iken sonra şirketlere dönüşmüş, bankalar kurulmuş, tekeller, holdingler, karteller ve nihayet tröstler dediğimiz dev ekonomik

devletinden daha zengin. Bu devlerin yaşaması için devamlı hammadde, emek, üretimi satmak içinde, daha geniş pazarlar gerek, daha geniş pazarlar içinde daha kanlı savaşlar...

Bu kanlı savaşlar ona yeni bir gerçeği gösteriyor. Savaşın kendisinin en büyük bir pazar olduğu gerçeğini görüyor. Devamlı savaş halini yaşatmak için yasama gücünü ve yürütme erkini güdümüne alacak demokratik yönetim yutturmacasını keşfediyor. Böylece «Finans kapital» devlet yönetimini ve orduyu eline geçiriyor. Kilise zaten onun emrinde idi. Kapitalizmin doymazlık yasası diyeceğimiz daha fazla yatırım, daha fazla üretim, daha fazla kâr zorunluğu dünyayı kana buluyor. Ve «emperyalist» çağı başlıyor.

Sanki masallardaki yedi başlı ejderha, başlardan bir ikisi kendi ülkesinin emekçilerini sömürürken, üçü beşi başka ulusları sömürüyor.

Bakınız vaktiyle sömürgelerine dayanarak sermaye birikimi yapmış şimdi sömürgeleri kalmamış şu dört kapitalist ülkenin son on yıl içinde sağladığı akıl almaz kâra: İtalya 50 milyar dolardan 183 milyar dolara, İngiltere 85 milyar dolardan 144 milyar dolara. Fransa 83 milyar dolardan 263 milyar dolara, Almanya 96 milyar dolardan 343 milyar dolara. Bu milyarlarca dolarlık kârlar onlara az geliyor. Para bunalımları, ekonomik krizler, bir birini kovalıyor. Bu toplar öyle gürültü çıkarıyorlar ki açlıktan ölen yoksul insanların iniltileri duyulmaz oluyor. Ve kabak batı ekonomisine milyar dolar katan Türk işçisi ile çocuğunun başında patlıyor. Ya Viyetnamlı, Şili'li, ya Orta Doğulu, Kıbrıslı bunun ceremesini kanıyla ödüyor. Bu milyar dolarlar kimlerin cebinden akıp geliyor bunların kasasına? Görünürde sömürgeleri de kalmamış. Yoksa yeni bir sömürü düzeni mi keşfettiler? Evet gerçekten öyle oluyor.

Bizim ulusal bağımsızlık savaşımızın sonu yeni sömürgeciliğin sahneye çıkış tarihi sayılabilir. 1920 lere kadar açık saldırı ve müdahalelerle dünyayı sömüren emperyalizm, kemalist devrimle kılık değiştiriyor. Asya'da, Afrika'da, Orta Doğu'da bir çok ulus bağımsızlık savaşları ile sömürgeni kapı dışarı atıyor. Atıyorlar ama bacadan girmesini önliyemiyorlar. Daha doğrusu nasıl girdiğini farkedemeden yine emperyalizmin ağına düşmüş buluyorlar kendilerini. Bu tip sömürgecilik eskisine göre daha ucuz, zahmetsiz, tehlikesizdir. Yeni sömürgeciliğin kâşifi, en büyük ustası, en büyük kapitalist güç olan ABD'dir.

Bir taraftan ülkeleri iç savaşlara sürüklerken, bir taraftan da bağımsız ülkeler arasında savaşlar çıkartıyor. Sonra her iki tarafada bol silâhlar satıyor. Bir yandan geri bıraktırdığı ülkelere teknik yardım, borç teklif ediyor. Kabul edilmez mi? Ama ufak bir şartı vardır, bu yardımı devlete değil özel teşebbüse verecektir. Ne sakıncası olur? O da kabul ediliyor. Bir şartı daha vardır. Özel teşebbüsün güven içinde yaşaması için demokrasi gereklidir. Yani çok partili seçim yapılmalıdır. Bir ufak şartı daha vardır. Yardımlarının nasıl kullanıldığını kontrol etmek için uzmanlarını göndermesi gereklidir. Bir de yatırımlarındıracak bir «usse» ihtiyacı vardır. Tavuk kümesine sansar girmiştir artık. Kale içerden fethedilmiştir, yani bağımsızlık elden gitmiştir.

Yabancı sermaye ile ortak olan yerli sermaye önce partisini oluşturacak, sonra da iktidara getirecektir. Artık yasalar işbirlikçi sermayenin çıkarları doğrultusunda çıkar. Madenler, kömür yatakları, akarsular, göller, en bitek topraklar, kıyılar, ormanlar, ulaşım araçları, fabrikalar, bankalar, ihracat, ithalât bir avuç insanın eline geçer yetmez... Kapitalizmin yasası bu. Yaşayabilmek için devamlı gelişmesi gerek. Sömürgesi olmayan yerli kapitalist yaşamak için kendi halkını sömürür.

36 milyonun bir yıllık kazancı olan 100 milyarın, 60 milyarını bankalarından kendilerine kredi olarak çevirirler, yetmez, ücretleri dondurup fiatları arttırırlar, gümrük muafiyeti çıkartıp yatırım indirimi uygularlar, vergi kaçırırlar, yine az gelir. Boyalı gazoz, konserve sanayii kurduk, montajcılıkla yurdu kalkındırıyoruz, para lâzım diyerek kredi isterler, dışardan gelen işçi dövizlerine göz dikerler, halka açılıp hisse senedi, tahville elindeki parasını alırlar, sigortalara ödemedikleri milyarlar tutarındaki pirimlerin üstüne yatarlar da yine yetmez, yine az gelir. Sonra bir işçinin 800 bin liralık üretim gelirinden 12 bin lirasını vermek çok görünür gözlerine. Memura zam yapılacak olsa, tütüne, buğday, ayçiçeğine, yüksek taban fiatı verilse ekonomik kriz, enflasyon, batıyoruz yaygaraları yüreklere dehşet salar.

Kooperatif, halk sektörü, asgari ücretler, bilinçli sendikacılık, sınıf partisi, sözlerine bile katlanamazlar, bunların hepsi onlarca «solculuk, komünistlik, sosyalistliktir.» Bu düzen değişmeli diyenlerin bağımsız Türkiye diyenleri 141 - 142 ye getirip tıkarlar bir daha çıkmamasıya.

Böylece işbirlikçi sermaye, dikensiz gül bahçesinde her gün daha zengin, daha mutlu, geleceğine güvenli, korkusuz yaşayacak, pahalılıkla ezilen halk, yoksul köylü, emeğini yok pahasına satan işçi, emekçi, daha çok çalıştığı halde daha az kazanacak, daha fena beslenecek, daha az okuyup daha az düşünecek ve daha az direnecek, sonunda dirençsiz bir toplum olup teslim olacak...

Dersimizin sonuna geldik çocuğum. Sen bu bozuk düzen içinde okuma olanağı bulursan onların şirketlerinde, fabrikalarında, bankalarında, bir iş bularak bu sömürü çarkının küçük bir dişlisi olup ezileceksin. Çoğunlukla okuma olanağı bulamıyacağına göre işsiz, amaçsız, aşağılanmış yaşayacaksın. Eğer okuduklarının anlamını kavradınsa, toplumsal olaylarla ekonomik olaylar arasında ilişkiyi göreceksin. Bu ezenlerle ezilenlerin kavgasıdır. Yerini ve görevini bil. Nasıl kalkınacağını, kalkınmamızı kimlerin engellediğini, egemen güçleri tanıdın. Savaşlar neden çıkar, kimler yararlanır biliyorsun. Gerçek yurtseveri vatan hainlerinden, kahramanı çıkarcıdan, suçsuzu suçludan, ayırtedebilirsin artık. Yüreğim rahat, sana güveniyorum. Bahtın açık olsun çocuğum, derim.

Bilginin milliyeti yoktur, biliyorum. Matematik, fizik, tabiat uluslar arasıdır.

TÖB-DER NEVŞEHİR ŞUBESİ HAFTALIK KÜLTÜREL ETKİNLİKLER PROGRAMI

Sıra	Etkinliğin Adı :	Etkinliğin Türü :	Görevliler :	Tarih :	Saat :	Düşünceler :
1	Türkiyede Eğitim sorunları					
2	Dil ve dilde arılaşma sorunu	Açık oturum	İsmail Çapar Hüseyin Güney Enver Önder Doğan Aran Enver Önder	11 Ocak 1974	14 00	
3	Dinin sömürü aracı olması ve özgürlük kazanması.	Konferans	Şükrü Yurtbilir	8 Şubat 1974	14 00	
4	Öğretmen ve teftiş sorunu	Açık oturum	Hayri Aral Nafiz Yavuzer Nasuh Bilgen Yusuf Sezer	15 Şubat 1974	14 00	
5	Atatürk ve Atatürkçülük.	Konferans	Enver Önder	22 Şubat 1974	14 00	
6	Okullarda Müzik	Konferans	Üner Ünver	1 Mart 1974	14 00	
7	İnsanın Evrimi	Konferans	N. Ali Toprak	8 Mart 1974	14 00	
8	Beslenme sorunları	Konferans	Celâl Özkol	15 Mart 1974	14 00	
9	Öğretmen örgütlenmesi ve özlük hakları.	Açık oturum	Nasuh Bilgen Şükrü Yurtbilir Bekir Saka Kâzım Yalım	22 Mart 1974	1400	
10	Türk toplumunun tarihsel gelişiminin saptanması ve önemi.	Konferans	İsmail Çapar	29 Mart 1974	14 00	
11	Devrimci açıdan eğitim ve dayak.	Açık oturum	A. İhsan Akkuzu Şahin Tavacı Kâzım Yalım Nasuh Bilgen	5 Nisan 1974	14 00	
12	Çocuk kitapları ve bibliyoğrafyası.	Konferans	Kâmil Gülmez	12 Nisan 1974	14 00	

Ama eğitim ulusaldır. Ulusun ortak çıkarlarına, amaçlarına, gelenek, görenek, ahlâkına uygun olmalıdır. Uluslararası bilgilerle yetiştirdiğimiz bir doktor, mühendis, yönetici, politikacı ulusal bilinç verilmemişse hiç çekinmeden yurdunu bırakıp daha iyi ortamlar arayabiliyor, yahut ulusunun çıkarlarına ters düşen görevleri kabul edebiliyor. O halde öyle bir kuşak yetiştireceğiz ki halifeci, turancı, amerikancı, ülkücü, komandocu gibi bölücü boş sloganların peşine aldanıp takılmıyacak.

Öyle bir yönetici yetiştireceğiz ki yalnız halkının emrinde olacak. Yetiştirdiğimiz polise, yargıca, doktora canımızı, malımızı, namusumuzu korkusuzca teslim edebileceğiz, öyle asker yetiştireceğiz ki yalnız ulusunun çıkarlarının bekçisi olacak. Öyle bir toplum yaratacağız ki, mutluluğu çalışmada bulan, eşitliği hakka saygılı, barışçı, yüreği insan sevgisi ile dolu öyle bir toplum olacağız ki bilime de sanata da saygılı, mutlu, aydınlık yarınlara yürüyen... İşte o zaman görevimizi yaptık deyip biz de mutlu olacağız.

ÖRNEK BİR GİRİŞİM

Ali OKUR

TÜM İKTİSATÇILAR BİRLİĞİ (TİB)

«İçte ve dışta belirli ekonomik ve politik seçişlerinin sonucu olarak, halkının büyük bir kısmının yoksulluğa mahkûm edildiği bir ülkenin insanlarıyız. İşsizliğimiz, topraksızlığımız, eğitimsizliğimiz ve doktorsuzluğumuzun ve yaşamımızı giderek güçleştiren pahalılığın temel nedeni belli çevrelerce halkın çıkarlarını hiçe sayarak saptanan ekonomik ve sosyal politikadadır. Bu politikaları saptayanlar, uzun yıllar halkımıza çağın gerisinde yaşamanın bir kader olduğu inancını yaymaya çalışmışlardır. Oysa bugün halkımız bu durumun bir kader olmadığının bilincine varmıştır ve çözüm yılları aramaktadır.

Halktan kopuk, halktan uzak olarak halkın sorunlarının ele alınmasının gerçek aydın niteliğiyle bağdaşamadığını biliyoruz. Gerçek aydın sorumluluğunun, sorunlara halkla el ele, onun içinde ve onun çıkarları doğrultusunda çözüm getirmeyi gerektirdiği inancındayız.

İktisat biliminin toplumumuzun sosyo-ekonomik sorunlarına çözüm getirmesine yardımcı olacak bir biçimde kullanılması ve bundan elde edilecek sonuçların halkımıza iletilmesi gerektiği kanısındayız.

Bu nedenle iktisatçılar ve iktisada ilgi duyanlar adına Geçici Yönetim Kurulu olarak bizler, dünyadaki gelişmelerin de ışığında yurdumuzun sosyo-ekonomik sorunlarını araştırmak ve bunları kamu oyuna duyurmak amacıyla TÜM İKTİSATÇILAR BİRLİĞİ'nin kurulduğunu duyuyoruz. Birliğimiz bu amaçla bilimsel araştırmalar ve derlemeler yapacak, uzmanlarca konuşmalar ve toplantılar düzenleyecek, güncel konularda halkımızı aydınlatıcı yayınlar yapacak ve bu çalışmaların etkinliğini arttırmak için diğer mesleki kuruluş ve derneklerle işbirliğine gidecektir. İktisatçılar ve iktisat bilimine ilgi duyanlar olarak toplumun sorunlarından soyutlanmış bir bilim anlayışına karşı çıkmakta ve bilimin halkımızın ekonomik-demokratik mücadelesinde yararlı hale getirilmesini savunmaktayız. Yoksulluktan kurtuluşun yolunu halkımız ve onunla birlikte olanlar bulacaktır. Sizleri de aramıza çağırıyoruz, az gelişmiş bir ülkenin aydını olma sorumluluğunu yüklenmenizi diliyoruz.»

Tüm İktisatçılar Birliği (TİB) Kuruluş Bildirgesi.

Tüm İktisatçılar Birliği (TİB) ekonomi bilimini halkımızın ekonomik-demokratik mücadelesinde etkin olarak kullanılmasını savunanlar örgütüdür. Örgüt beşinci ayını tamamladı. Bu beş aylık süre içinde yoğun bir çalışma gösterdi. İktisat bilimi üniversite duvarları arasından çıkmaya, halka açılmaya başladı.

İktisat günümüzde halkımızın sorunlarından soyutlanmış, üniversitede 5 almaya yetecek derecede ezberletilen bir yığın kuru teoriler yığını haline getirilmiştir. Oysa iktisat, halkın sorunlarının çözümünde, kadercilikten kurtulup kendisi için sınıfı olmasında, yani söz ve karar sahibi olmasında yol göstericiliği olan temel bilim dallarından biridir. İktisat bu yüzden yıllardır fildişi kulelere hapsedilmiş, onun yorumu, gerçekleri irdelemesi ve somutlaştırması engellenmiştir.

İktisat bilimine ilgi duyan bir grup ilerici-demokrat aydın, egemen sınıfların bu oyunlarına son vermek için ilk adımı atmışlardır. Gerçekten kuruluşunun ilk gününden itibaren yoğun bir çalışma içine giren TİB iktisadi sorunların açıklanması, tartışılması ve halka duyurulması konularında oldukça etkin olmuştur. Birlik bu amaçlarla aylık bir bülten yayınlamakta, her hafta güncel konularda açık oturumlar ve konferanslar düzenlemekte, sendikalar ve diğer meslek kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca haftanın iki gününde isteklilere ücretsiz olarak iktisat dersleri verilmektedir.

Bütün bu çalışmalara ek olarak, güncel konularda sorunların saptırılmadan ve hataya düşürülmeden basite indirgendiği, uzmanlarca hazırlanmış broşürlerin yayınlanmasına da başlanmıştır. Bu broşürler 60 ar sayfalık kitaplar halinde olup fiatları ikişer buçuk liradır. Bu fiat maliyet fiatıdır.

Gerçekler somut durumların doğru tahlillerinden çıkarılır. Somut durumların tahlili de ancak üstünde yaşadığımız toprakların üretim ilişkileri ve çelişkilerini doğru değerlendirmekle mümkün olabilir. Bu da köklü bir iktisat bilgisini gerektirir.

Bu bilgilerin halka maledilmesinde gerçekten yararlı bir çaba içinde bulunan TİB'e ve onun yayınlarına ilgi göstermek gerekir kanısındayız.

TİB YAYINLARI:

1. Ortak Pazar Boyunduruğu: Aydın Köymen
2. Kapitalist Para Sisteminin Çöküşü: Mustafa Danışman
3. Emperyalizm ve Türkiye'de Yabancı Sermaye: Yıldırım Koç
4. Emperyalizmin Petrol Politikası ve Türkiye: Mehmet Tanju Akat
5. Türkiye'de İşçi Ücretleri ve Enflasyon: TİB-DİSK
6. Çok Uluslu Tekeller ve Türkiye'de Yabancı Sermaye: Yıldırım Koç
7. Çok Uluslu Tekeller ve İlaç Sömürüsü: Aydın Köymen (çıkacak)
8. Yabancı Sermaye Sorunu: TİB Araştırma Bürosu (çıkacak)

Kitap isteme adresi: Tüm İktisatçılar Birliği, Karanfil Sok. 14/10 Ankara

DEMOKRASİ MÜCADELESİ

Avukat Halit ÇELENK

Hukuk yönünden demokrasi mücadelesi, temel hak ve özgürlüklerin kazanılması mücadelesidir.

Düşüncenin özgürce açıklanması ve çeşitli yollarla yayınlanması, toplantı ve gösteri yürüyüşü yapılabilmesi, kişi güvenliği, suç işlememiş ya da suçlu olduğu henüz anlaşılamamış kişinin tutuklanamaması, gözaltına alınamaması, gözaltı süresinin 24 saatı geçmemesi, konut dokunulmazlığı, hakim kararı olmadan kişinin evinin, üstünün, özel eşyasının ve kâğıtlarının aranamaması, gözaltına alınanın avukat yardımından yararlanması, savunma hakkı, tabii hakim, bağımsız mahkemede yargılanma hakkı, yeteneklerin eşit koşullar altında geliştirme olanağı gibi hak ve özgürlükler bu temel hakların başlıcalarıdır. Bu hakların elde edilmesi için verilen mücadele, temelde bir sınıf mücadelesidir.

Sınıflaşma sürecinin başlaması ile topluma egemen olan ve «devlet» denilen örgütü kuran sınıflar, egemenliklerini sürdürebilmek için türlü yollara başvurmuşlardır. Emirler, fermanlar, yasalar, sürgünler, işkenceler, engizisyonlar, idamlar, kitle halinde öldürmeler, kurşuna dizmeler vb. bu yollardan birkaçıdır. Baskı altına alınan sınıf ve tabakalar, hak ve özgürlüklerini kazanmak için sürekli bir mücadeleye girmişler, sınıflı toplumlardan bu yana «insanlık tarihi bir sınıflar mücadelesi tarihi» olmuştur.

Dünyamızın kimi toplumları bu mücadeleler sonunda temel hak ve özgürlüklerini elde etmişler, egemen sınıfları etkisiz hale getirmişlerdir. Yurdumuzun da içinde bulunduğu kimi toplumlarsa hak ve özgürlük mücadelelerini bugün de sürdürmektedirler. Bu mücadeleler, gasbedilen hak ve özgürlükler geri alınanadek sürecektir. Bu, gelişme yasalarının kaçınılmaz bir gereğidir.

Demokratik haklar mücadelesi, toplumların yaşantılarında uzun sürmüş, çok kez onlarca ve yüzlerce yılı kaplamıştır. Kitlelerin mücadele bilincine varması çok kez kişilerden daha çok zaman almıştır. Ama kitlelere malolan mücadele bilinci toplumsal gelişmede önemli bir itici güç ve silah olmuştur. Atom ve hidrojen bombaları bu silah karşısında yenik düşmüşlerdir. Bu güçlü silahın bilincine varan egemen sınıflar, bugün akibetlerini geciktirmek, haksızlıklarını, sömürülerini, baskılarını biraz daha sürdürebilmek için zaman kazanma çabası içindedirler.

Mücadelenin Neresindeyiz?

Eğer bir ülkede düşünce zincire vurulabiliyorsa, 141-142 inci maddeler, bilim adamından sanatçıya ve öğretmenden işçi ve köylüye kadar tüm yurttaşların başının üstünde bir demoklesin kılıcı gibi sallanıp duruyorsa, bir çevirmene, bir sanatçıya, bir yazara ya da düşün adamına yapıtlarından ötürü ömür boyu zindan cezası verilebiliyorsa, evlerden kitaplar toplatılıp yakılabiliyorsa, konutunda «sol yayınlar bulundurduğu için» insanlar tutuklanabiliyorsa, hakkında mahkûmiyet kararı olmayan kitaplar toplatılıyor, okunması, kitaplıklara konulması yasaklanabiliyorsa, insanlar kontr-gerilla denilen yeri meçhul örgütlerde tüyler ürpertici işkencelere tabi tutulabiliyor, 42 gün ailesine ve yakınlarına haber bile verilmiyorsa, insanlar sorgulama yetkisi olmayan gizli örgütlerde sorguya çekilebiliyor ve işkence altında alınan ifadeler hükme dayanak yapılabiliyorsa, mahkeme kararı olmadan kişinin evi, üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranabiliyorsa, yargı organlarında bile savunma hakkı kısıtlanabiliyor, sınırlanabiliyorsa, savunma avukatı mahkemeden dışarı çıkarılabiliyorsa, bu işlemlere yayın yasağı konularak kamuoyundan gizlenebiliyorsa, hakimin tarafsızlığına itiraz eden kişinin bu itirazını ayni hakim inceliyor ve verdiği karara itiraz edilemiyorsa, hakimi hükümet görevlendiriyor ve Anayasanın «Mahkemelerin Bağımsızlığı» ilkesi ortadan kaldırılabiliyorsa, olağanüstü mahkemeler kuruluyor ve insanlar tabii hakimlerinden alınarak buralarda yargılanıyorsa, memurun sendika kurma hakkı elinden alınıyorsa, Anayasanın hukuksal bekçisi Anayasa Mahkemesinin yetkileri kısıtlanıyor, eli kolu bağlanabiliyorsa, mahkeme kararı olmadan derneklerin çalışmaları durdurulabiliyor, dernekler aranabiliyorsa, siyasal davalarda kişiler önceden suçlu kabul ediliyor ve suçsuzluğunun ispatı sanıktan isteniyorsa, on yıl önce işlendiği iddia edilen bir suçun sanığı suçüstü yasalarına göre yargılanabiliyor ve üç gün içinde idam kararı verilebiliyorsa, işçilerin ve köylülerin örgütlenmesi ve toplumun kaderinde söz sahibi olması türlü yollarla engelleniyor ve olanak dışı bırakılıyorsa, para babalarının ve işbirlikçilerin emrindeki zorbalar toplantıları, okulları, yurtları basıyor, sokaklarda adam öldürüyor ve bunlar önlenmiyorsa... mücadele daha uzun sürecek ve çetin olacağa benzemektedir.

Görev

Demokrasi mücadelesinin, demokratik hak ve özgürlüklerin eksiksiz kazanılması mücadelesinin, bu çetin kavganın, örgütlü, bilinçli, kararlı, yürekli ama temkinli bir yöntemle ve sonuç alınana dek sürdürülmesi, emekçi halkımızın ve devrimci tüm kişi ve kuruluşların vazgeçilmez görevidir.

KAPİTALİZMDEN EMPERYALİZME

Şimdi de tekellerin doğuşuna bir göz atalım.

Kapitalin ve üretim yoğunlaşması olayları, tekel birliklerinin doğuşunu ve büyümesini sağlamıştır. Yani, belli bir aşamada, kapital ve üretimin yoğunlaşması, doğrudan doğruya tekellere doğru bir gelişim göstermiştir.

Tekel nedir?

Tekeli, basitçe, kapitalistler arasında bir birlik, bir anlaşma olarak tanımlayabiliriz. Bir çok tekel biçimleri vardır. Tek bir büyük girişim de tekel olabilir. Ama tekellerin ortak bir özelliği vardır. Hepsi aynı amacı izlerler. Bu, üretimde ve pazarda egemen rol oynamak ve bu egemenlik yoluyla olağanüstü kârlar sağlamaktır.

Her daldaki üretim binlerce, milyonlarca ufak tefek, bağımsız girişimler biçiminde olduğu sürece bir birliği yani bir tekelleşmeyi sağlamak çok güçtür. Ama, önceden de anlattığımız gibi, üretim ve kapitalin yoğunlaşması olayları bu durumu kökünden değiştirmiştir. Böylece, bir dalda, örneğin binlercesinin yerine sadece 12 büyük girişim kalmıştır. Üretimi bunlar yapar ve pazarlamayı da yine kendileri gerçekleştirirler. Bir sürü ufaklı, büyüklü şirketin birleşmesi elbette 12 şirketin birleşmesinden çok daha güçtür.

Girişimlerde yapılan üretimin büyüklüğü de tekelleşmeyi hazırlamıştır. Büyük girişimler arasındaki rekabet, emperyalizm öncesinden son derece yoğundur ve bu rekabet amacıyla büyük paralar harcanır. Ayrıca her dev girişimin binalara, makinelere... v.b geniş çapta sermaye yatırması zorunludur. Bu sermayeyi alıp yeni mallar üretimine aktarmak hemen hemen olanaksızdır. Tekeller bu sıkıntıları azaltmak amacıyla da kurulurlar.

20. Yüzyılın başlarında kapitalist ülkelerin ekonomilerinde tekeller yavaş yavaş egemen olmaya başlamışlardır.

Büyük bir bilim adamı, emperyalizmin en kısa tanımının tekelci kapitalizm olduğunu söylemiştir.

Tekellerin egemenliği emperyalizmin temel ekonomik özelliğidir. Tekeller üretimde, ticarette ve kredi alanlarında hakim durumdadırlar. Kapitalist ülkelerde ekonomik ve politik yaşantıya ahtapot gibi kollarını sarmışlardır. Bilhassa son 30-40 yıl içinde tekellerin egemenliği, büyüklüğü ve ekonomideki etkinlikleri çok artmıştır. «Temel meta»ların üretimi tamamen bu kuruluşların denetiminde yapılmaktadır.

Örneğin Batı Almanya da ve A.B.D. de toplam çelik ihracatının % 60'ını beş tekel elinde tutmaktadır. «Birleşik Devletler Çelik» tekeli, A.B.D. deki çeliğin % 25'ini tek başına üretmektedir. Yine İngiltere'de dokuz firma, ülkedeki çeliğin % 75'ini üretmektedir. Fransa'da demir metalürjisi beş şirket tarafından kontrol edilmektedir. A.B.D.'de Alüminyum üretimi üç şirketçe yapılırken aynı üretim dalının % 80'ini Fransa'da tek bir firma üzerine almış ve yürütmektedir.

A.B.D. Motor sanayiini beş tekel yönetmektedir. Toplam üretimin % 80'ini en büyük iki şirket, General Motors ve Ford Motor yapmaktadır. Fransa'da motor sanayiini dört, İngiltere'de üç ve Batı Almanya'da beş firma elinde tutmaktadır.

1964 yılı sonunda en büyük kapitalist girişimler 183.000 Amerikan doları kadar sermayeye sahip bulunuyorlardı. Bu girişimlerde çalışanların toplamı ise 9,7 milyon kişiyi bulmaktaydı. Bu en büyük girişimler arasında en önemlileri yağ, kimya, elektroteknik, motor, mühendislik ve askerlik sanayiini sayabiliriz. Amerikan General Motors tröstü kapitalist dünyanın en büyük tekelidir. 1964'de bu kuruluşun satışları 17.000 milyon Amerikan dolarını bulmuş ve sermayesi ise 11.000 milyon Amerikan doları olmuştu. Kârının tümü 1.700 milyon Amerikan doları idi. Çalıştırdığı insan sayısı 660.000 kişi idi.

Şimdi de tekellerin belli başlı biçimlerine göz atalım.

Tekellerin en basit biçimi satış fiatları üzerinde kısa süreli anlaşmalar yapan şirketlerdir. Bu anlaşmanın geçerli olduğu zaman içinde, taraflar, fiatları normal bir düzeyde tutarlar. Genellikle bu anlaşmalar uzun süreli olmazlar. Pazar koşullarında küçük değişiklikler de olsa, ortadan kalkarlar.

Fiatlar ve satış koşulları üzerine yapılan tekelci anlaşmalara ise **karteller** ve **sendikalar** denir. Bunlar çok daha yaygın tekel biçimleridir. Kartel, Fransızca bir sözcüktür; sendika ise lâtince kökenlidir. Her ikisi de birlik, anlaşma anlamına gelirler.

Bir kartelin üyeleri satış pazarını aralarında bölüşürler ve bu pazarlarda satacakları metaları fiatlarını önceden anlaşmış oldukları belli bir düzeyin altına düşürmemeye mecburdurlar. Genellikle her kartel, her üyesi için, belli bir satış kotası belirler. Kartele katılmış olan tek tek şirketler üretimde ve ticarette bağımsızlıklarını sürdürürler.

Sendikalara bağlı girişimler ise ticari bağımsızlıklarını yitirirler, sadece metaları bağımsız olarak üretirler ve kanun önündeki özerkliklerini korurlar. Metaların satışı, bazen ham maddelerin alımı sendika ofisince denetlenir.

Tröstler, tekelci birliklerin en ileri biçimleridir. Bir girişim bir tröste katılınca, gerek ticari bağımsızlığını ve gerekse üretimle ilgili olaylardaki öz denetimini yitirir. İşin tüm Yönetimi tröstün idaresine girer. Tek tek girişimlerin sahipleri tröstün bir miktar hisselerine sahip kişiler durumuna indirgenirler ve ellerindeki hisseler daha doğrusu sermayedeki payları oranında kârdan pay alırlar. Tröstler genellikle kontrollerindeki girişimlerin bir kısmını kapatır, işletmezler; üretim en verimli çalışan ve en çok kâr getiren fabrikalarda yoğunlaştırırlar.

Konsorsiyumlar en büyük tekellerdir. Büyük konsorsiyumlar çeşitli endüstri dallarında iş yapan düzinelerce bazen yüzlerce girişimi kucaklarlar. Ayrıca bankalar, nakliyat firmaları, ticaret firmalarımıda kapsarlar. Konsorsiyuma egemen olan grup çok büyük miktarda sermayeyi denetler.

Bu saydıklarımız kapitalist ekonomideki çeşitli tekel birlikleridir.

Tekeller serbest rekabetin tam karşıta olan kuruluşlardır. Yine de tekeller serbest rekabeti ortadan kaldırmazlar. Tam tersine rekabet daha yıkıcı bir hale gelir.

En gelişmiş kapitalist ülkelerde bile monopoller öncesi girişimler ve hattâ kapitalizm öncesi ekonimi biçimleri, tekellerle yanyana varlıklarını sürdürürler.

Kapitalist ülkelerde köylüler nüfusun büyük bir bölümünü oluştururlar ve küçük dükkânlarda çalışan bir çok zanaatkâr vardır.

Kısaca, tekeller tüm sosyal üretimi kapsamlarına alamazlar. Bu olağandır; bir bilim adamı emperyalizmi, eski kapitalizmin üzerine çıkmış bir cins üstyapı olduğunu söylemiştir. Yine saf emperyalizmin hiç bir zaman hiç bir kapitalist ülkede var olamayacağını anlatmıştır. Tabii, bu gerçek, ekonominin kilit noktalarını ellerinde tutmaları bakımından tekellerin oynadıkları egemen rolü değiştirmez.

Bu koşullar altında öncelikle tekeller arasında hızlı bir rekabet sürer. Yine aynı dalda üretim yapan tekel ve tekel dışı girişimler arasında rekabet vardır. Sendika ve kartel üyeleri satışlardan daha fazla pay almak ve daha çok kâr getiren pazarlarda meta satışı yapmak için mücadele ederler.

Tröst ve konsorsiyumlarda ise yönetimin ele geçirilmesi, kârların paylaşımı alanlarında ciddi çatışmalar olur. Bu mücadele şiddet kullanılarak, iftira, şantaj gibi araçlar da dahil olmak üzere her biçimde yürütülür.

Burjuvazinin bir çok savunucusu, tekellerin kapitalist sistemdeki üretim anarşisini ortadan kaldırdığını iddia ederler. Tekelleri «örgütlü» kapitalizm diye tanımlarlar. Oysa, tekeller yönetimi söylediğimiz gibi rekabeti daha da kamçılar. Üretimdeki anarşi ise ortadan kalkacağına büyür ve ekonomi büyük bir kargaşalığa bürünür.

DÖRTLÜKLER

1

Cellat uyandı bir gece
«Tanrım» dedi. «Bu ne zor bilmece;
Öldükçe çoğalıyor adamlar
Ben tükenmekteyim öldürdükçe...»

2

Yıllanmış bir ağaç gibi köklü, gür
Yalan hiç yıkılmayacakmış gibi görünür
Hükmü tarihin verilmiştir oysa
Yıkılacak. Çürümüştür.

3

Eskidenmiş sabredip murada ermek
Şeyhin kerametini bekleyerek
Öyle zamanlar yaşamaktayız ki dostum
Erdemdir bazan sabretmemek.

ATAOL BEHRAMOĞLU

AYIN DERGİLERİ

MİLİTAN
Fiatı : On Lira
Himaye-i Eftal Sok, Kredi Han, Cağaloğlu - İst.

YEDİNCİ SANAT
Fiatı : On Lira
P. K. 164 Beyoğlu - İstanbul

YARINA DOĞRU
Fiatı : On Lira
P. K. 327 Sirkeci - İstanbul

GERÇEK SİNEMA
Fiatı : 7.5 Lira
İstiklâl Cad. 471/2
Tünel - İstanbul

YENİ ADIMLAR
Fiatı : On Lira
P. K. 1 Sirkeci - İstanbul

E M E K Ç İ
Fiatı : On Lira
Yerebatan Cad. No. 43/2
Sultanahmet - İstanbul

İ L K E
P.K. 71 İstanbul

Y E N İ D Ü N Y A
Fiatı : On Lira
P. K. 1222 İstanbul

HAKTAN VE DEMOKRASİDEN YANA OLAN HALKIMIZA

Yabancı sömürüye karşı ülkemizin zenginlik kaynaklarına sahip çıktığımız, İşbirlikçi kapitalislerin ve onların çıkar ortakları toprakağalarının düzenlerinin çağdışı olduğunu vurguladığımız, tüm üçkâğıtçıları karşımıza aldığımız, Ezilen - Sömürülen Horlanan insanların da insan gibi yaşama hakkına sahip olduklarını savunduğumuz, tefeciye, vurguncuya, istifciye hayır dediğimiz, kısacası halk çocukları olarak halkın hakkını savunduğumuz için kıyılıyor, sürülüyor, sindirilmeye çalışılıyoruz. Fakat halk uyanmalı ve de anlamalı düzenin nasıl işlediğini diyoruz. Emeğimizi kanımızı hangi hayasızca oyunlarla sömürüyorlar, bilmeliyiz artık diyoruz.

Bizim görevimiz halkı uyandırmaktır. Gerçekleri hiçbir şeyden yılmadan gözler önüne sermektedir. Biz halktan ve halk çocuklarından yana Devrimci öğretmenleriz. Bunun için bizi sevmez düzenin adamları. Bunun için kıyarlar, susturmaya çalışırlar. Saldırılara uğrarız. Sürülürüz, işten atılırız, susun diyorlar bizlere uyandırmayın uyuyanları diyorlar. Düzenimize karışmayın, tekerimize çomak sokmayın diyorlar. Fakat biz halk çocukları olarak halkın hakkını savunmaya, yolsuzlukları namussuzlukları sergilemeye kararlıyız.

İşte bir örnek :

İsmetpaşa İlkokulunda çalışan 6 öğretmen arkadaşımız fakir halkın çocuklarının sırtından geçinen okul müdürünün yolsuzluklarını gözler önüne serdiler, müdürü şikâyet ettiler diye ilgili dairece yerleri değiştirilmek suretiyle cezalandırıldılar. Bu nice bir düzendir ki yolsuzluk yapanlara dokunmazlar da, onların yolsuzluklarını ortaya koyanlara ceza verilir. Bakın ne diyorladı arkadaşlarımız :

— Okul müdürü okulun bir bölümünü yasa dışı olarak kantin adı altına müstecilere 450 lira mukavele ile kiraya vermiş, buna karşılık her ay 850 lira almıştır.

— Okulun Demirbaş eşyalarını - Yani Fakir halkın parası ile alınan eşyaları - Babasının eşyasıymış gibi yaz tatilinde Gölcük'te arkadaşları ile beraber kurduğu tatil kampına götürmüştür.

— Okul müdürü okulda kitap ve dergi satmak ve öğretmenlere sattırmak suretiyle okulu kendisine kişisel kâr sağlıyan bir kuruluş haline getirmiştir.

— Okul müdürü okul için alınan 30 ton kömürün 9 tonunu kendi evine hademelere taşıtmak suretiyle intikal etmiştir.

Sayın Halkımız,

Yukarıda sıralanan konular tutanaklarla, şahitlerle tesbit edilmiş konulardır. Şikayetçi olan arkadaşlarımız, «Siz okulun düzenini bozuyorsunuz» diye herbiri başka okullara sürülüyorlar. Yolsuzlukları sergilenen okul müdürü de «Sen düzenine bak» diye yerinde bırakılıyor. Bu öğretmenlerin yarım ders yılı okuttukları öğrencilerin durumlarını da gözönüne almıyorlar.

Devrimci öğretmenler olarak bu tür uygulamalarda bulunan yöneticilere güvenimizi yitirdiğimizi arkadaşlarımızın yanında sonuna dek yeralacağımızı tüm halkımıza duyururuz.

6 Öğretmen arkadaşımıza uygulanan bu haksız işlemleri, gene Bismil'de ve Silvan'da faşistlerin uyguladıkları birtakım oyunlar karşısında ilgililerce gerekli önemlerin alınmasını kınamak amacı ile 4. OCAK 1975 Cumartesi günü saat 13.00 te bir sesiz yürüyüş yapılacaktır.

Halkımızı ve tüm demokratik kuruluşları bu günde faşizme, işbirlikçilere, çıkarcılara karşı devrimci güçbirliğine çağırırız.

KAHROLSUN FAŞİSTLER ve İŞBİRLİKÇİLER!
YAŞASIN HAKTAN ve HALKTAN YANA DEVRİMCİ UĞRAŞ!

DÖB - DER Diyarbakır Şubesinin 29.12.1874 tarih ve 52/21 sayılı kararı ile ; Öğretmen arkadaşlarımıza uygulanan işlemi kınamak amacı ile bir bildiri bastırılıp dağıtılmasına oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Sekreter	Sayman
Fuat Marangoz	İsmet Altındağ	Kâzım Öten

Üye	Üye
Tahsin Erdoğan	Abdulkadir Öztürk

Diyarbakır Mardin ve Siirt Şubelerimizin Ortak Bildirisi

HALKIMIZA

Ülke tarihinde önemli yer tutacak olan gürültülü bir yılı geride bırakırken, birtakım toplumsal gerçekleri değerlendirerek yeni yıla girmekte tüm halkımız açısından yarar var.

1974 yılı, halkımızın toplumsal olayları gerçek nedenleriyle kavramada ileri adımlar attığı bir yıl oldu. Aydınlar, gençlik ve halk özgürlüklerin kazanılması uğruna verilen mücadelenin örgütlenme ve dayanışma ile başarılabileceğini daha iyi anladı. Öğretmenler, örgütlenmenin gereğini, halkla bütünleşmenin kaçınılmazlığını daha bilinçli olarak kavradılar. Çünkü öğretmen sorunlarının çözümü ile halkın dertlerinin giderilmesi birbirinden soyutlanamaz. Kalkınmanın bağımsızlık ve demokıasi uğruna verilen mücadele ile paralellik içinde olduğu gerçeği gözden ırak tutulamaz.

1974 yılında emperyalizm ve yerli ortakları, yine önceki yıllarda olduğu gibi boş durmadı. Ege bölgesinde halkın temel geçim maddelerinden HAŞHAŞ ın ekilmemesi için her türlü tehdit ve baskıyı denedi. Kıta sahanlığı, Ege denizinde petrol aranması sorunlarında Türkiye ile Yunanistan arasındaki gerginliği sürekli olarak körüklediı. Kıbrıs'ta faşist darbe denemesi ile Türk ve Rum halkları birbirine düşman edildi. Adada can güvenliği, bölgede barış dinamitlendi. Ülkemizin ve özellikle geri kalmış doğunun kalkınmasını hızlandırıcı sanayi yatırımları bu yüzden daha da geri kaldı. En basit yiyecek maddelerine yapılan zamlarla halkın sırtındaki kambur daha da büyüdü. İstifçilik ve karaborsacılık sürekli olarak körüklendi. Kısacası kendi yurdumuzda kendi ürettiğimiz mallarda emperyalizmin ve tekelci sermayenin sözü daha çok geçti. Ülkemizde hükümet bunalımı yaratılmak suretiyle demokrasiye tuzak, kurulmak, kundaklanmak istendi.

Ama emperyalizmin ve yerli ortaklarının tahakkümü öğretmenlerle birlikte tüm aydınların birleşmesini ve halkın uyanışını da hızlandırdı. Oysa bu, onların ters çıkarlarına ters düşüyordu. Aydınlar ve halk bütünleştikleri, sömürüye eğemen güçlere karşı çıktıkları zaman emperyalizm yurdumuzda barınamaz. Bu yönde dünya halkları verdikleri bilinçli ve örgütlü uğraşla emperyalizmi temelinden çatırdatmaya başlamıştır.

Yalan ve sömürünün yöntemi, her yerde ve her zazan aynıdır: TERÖR Emperyalizm ve yerli uşakları da bu yola başvurdular. 12 Mart öncesinde olduğu gibi Komando denilen eli ve kafası her türlü zorbalığa kiralanabilen guruplar sokağa salınmalı Üniversitede öğrencinin okulda öğretmenin, mitigte emekçinin ve halkın karşısına çıkarılmalıydı. Çünkü öğrenci kazandığı bilgileri halkın kutuluşu yönünden kullanacak, öğretmen sendikal örgütlenme hakkı için mücadele ile halkın demokrasi için mücadelesini aynı şey olarak görecekti. Ve halk mitinglerde gerçekleri daha iyi anlıyor, uyanmanın güzelliğini, birleşmenin yarattığı sarsılmaz gücü kavramaya başlıyordu. Ama Emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerin çıkarları, ülkemizde barınabilmeleri bu uyanışın önlenmesi ile mümkündü.

Ve emperyalizm yerli işbirlikçileri ile birlikte oyununu tezgâhladı. Faşist eşkiyalar üniversitede öğrencilere saldırdılar, dövdüler, yıldıramadılar. Şahin Aydın'ı öldürdüler, mitinge giden işçi Hüseyin Örek'i linç ederek öldürdüler. Sürgücüde öğretmenlerin evini kurşunlayanlar, Silvan'da devrimci öğretmenleri gözaltına alarak halk çocuklarını okuma hakkından yoksun bırakanlar, Bismil de lisede tezgâhlanan oyunlar, Siverek'te eli sopalı feodal kökenli yöneticilerle işbirliği yaparak sindirme taktikleri uygulayanlar, yani bütün Türkiye'de demokratik uyanışı yoketmeye çalışanlar hep emperyalist uşaklarıdır. Bütün bunların sonunda «ANARŞİ VAR» çığlıklarını atarak mücadelemizi, karalıyanlar da yine bunlardır.

Anarşi yaratanlar, demokrasiye pusu kuranlar faşistlerdir. Ama gözaltına alınanlar tutuklananlar, dövülenler, öldürülenler, kıyılanlar, sürülenler yasaların verdiği hakkı kullanan devrimcilerdir.

Ülkemizin zenginliklerini yabancılara peşkeş çekenler, emekçi halkın emeği üzerinde oyun tezgahlıyanlar, fiyat

yükselmelerini sürekli körükleyenler kimlerse, devrimci gençlere, TÖB—DER'li öğretmenlere, uyanan halka saldıranlar da onlardır.

İşte 1974 dü geride bırakırken ülkemizin içinde bulunduğu gerçek manzara budur. Bu ortamdan kurtulmanın yolu bağımsızlık, ve demokrasi için emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı mücadeleden geçer. Bu yol ekonomik ve siyasal baskıdan kurtulmanın tek yoludur. Sermayenin örgütlediği komandolara karşı uyanık bulunmak, onları karşı uyanık bulunmak, onları hareketsiz bırakmak bizim baş görevimiz olmalıdır. Çünkü demokrasi halkın mücadelesi ile kazanılır ve ancak halk tarafından korunabilir. Biz inanıyoruzki dünya üzerinde dünya halklarından sürekli tokat yiyerek çatırdayan emperyalizm Türkiye'de de yenilecektir.

KAHROLSUN EMPERYALİZM!

KAHROLSUN FAŞİZM!

1975 YILI DEMOKRASİ ve ÖZGÜRLÜKTEN YANA ATILIMLAR İÇİNDE OLAN HALKIMIZA KUTLU OLSUN...

TÖB—DER Diyarbakır Şb.
Yönetim Kurulu A.
Fuat MARANGOZ

TÖB—DER Beşiri Şubesi
Yönetim Kurulu Adına
İbrahim YURDAM

TÖB—DER Mardin Şubesi A.
Ahmet SANCAR

TÖB—DER Genel Yönetim K.
Üyesi ve Bölge Temsilcisi
Mehmet YOKUŞ

TÖB—DER Midyat Şubesi A.
Yönetim K. Başkanı
Yusuf SAVAŞ

TÖB—DER Batman Şubesi A.
Başkan Şehmus ASLAN

TÖB—DER Kızıltepe Şubesi
Yönetim Kurulu

TÖB—DER Marnin Bölgesi
Temsilcisi
Muammer AKÇA

TÖB—DER Ergani Şubesi
Yönetim Kurulu Adına
Cumali DİNÇER

TÖB—DER Lice Şubesi A.
Ahmet POLAT

TÖB—DER Nusaybin Şubesi
Yönetim Kurulu

Diyarbakır Öğretmenler Der.
Adına Başkan
Gani SUNGUR

TÖB—DER Bismil Şubesi
Başkanı
Selatin OTABOY

TÖB-DER DERİK
ŞUBESİ YÖNETİM
KURULU

ÖRNEK BİR KARAR

T.C
HOPA C. SAVCILIĞI
Hazırlık : 1974/232
Karar : 1974/102
TAKİPSİZLİK KARARI

Davacı : K. H
Müşteki : Selâmet İlday. Sürmene Kaymakam Vekili
Sanık : Altan Küçükler. Nuri oğlu Latife'den olma : 1945 doğumlu Hopa'nın Sundura Mahallesi nüfusuna kayıtlı öğretmen TÖB-DER HOPA Şubesi Başkanı.
Suç : Tehdit
Suç Tar. : 12.11.1974

Yukarıda hüviyeti yazılı sanık hakkında düzenlenen hazırlık davası incelendi :

Sanık, Müşteki Sürmene Kaymakamı Vekili Selâmet İlday'a 12.11.1974 tarihli çektiği telgrafla Müştekiyi bazı öğretmenleri görevlerinden uzaklaştırması işleminden ötürü şiddetle kınamaktadır.

Kamu görevlilerinin, yönetimleri ile ilgili işlemlerinin ilgilileri tarafından beğenilmesi ve eleştirilmesi doğaldır.

Söz konusu telgrafta yer alan şiddet sözcüğü Dil Bilgisi kurallarına göre hal bildiren bir zarf olup, kınama fiilini pekiştirmektedir. Cümle tümü ile ele alındığında, söz konusu şiddet sözcüğünde Müştekiye karşı tehdit suçunda aranan unsurların bulunmadığı anlaşılmakla :

Sanığa atılan suçtan koğuşturmaya mahal olmadığına karardan birer suretin taraflara gönderilmesine, itiraz yolu açık olmak üzree C.Y.U. Yasasının 163 - 163 ncü maddeleri gereğine karar verildi. 4.12.1974

Adnan Uçar 18210
C. Savcı Yrd.

BASKILARLA İLGİLİ YERKÖY ŞUBEMİZİN RAPORU

Ülkenin her köşesinde öğretmenlerin demokratik kuruluşuna yapılan saldırılara paralel olarak, Yerköy'de özellikle faşist kuruluşlarca TÖB — DER üyelerine **sürekli olarak baskı yapılmaktadır.**

Şöyle ki;

1. TÖB — DER üyesi A. Kadir Uyar faşist komandolar tarafından dövülmüştür.

2. TÖB — DER üyesi Aycan Akçay yine TÖB — DER lokalinde faşist militanlar tarafından dövülmüştür.

3. Gülşen Uyar AP — MHP — CGP militanları tarafından dövülmüştür.

4. Son olarak da 14 Ocak 1975 günü lisede meydana gelen olaylar bahane edilerek dernek binamız yanlarında 3 — 5 faşist olduğu halde Polis tarafından arama izni olmaksızın aranmıştır.

Yukarıda sayılan bu saldırılar yanında daha da manevî baskılar yaptırmaktadır. Buna idarî makamlar kulaklarını tıkamıştır.

Bilgilerinize sunarız.

GENEL YÖNETİM KURULUMUZ TOPLANIYOR

18.1.1975 Cumartesi günü saat 10.00'da Genel Yönetim Kurulumuz Olağan olarak toplanacaktır.

3 gün sürecek bu toplantıda örgütün genel çalışmaları gözden geçirilecek ve öğretmenlerin ekonomik talepleri ile son günlerde artan faşizan baskılara karşı derneğin izleyeceği politika saptanacaktır.

Bu toplantıdan sonra bölge temsilcileri ile ikinci bir toplantı yapılacak, Genel Yönetim Kurulunun aldığı kararların uygulaması üzerinde durulacaktır.

KONGRELERİNİ YAPAN ŞUBELERİMİZİN YENİ YÖNETİM KURULU

KEBAN : Başkan M. Sabit Bayındır, Yazman, N. Sahir Güner, Sayman Fehmi Turan, Üye Mustafa Beydoğan, Üye Asım Genç.

GÜMÜŞHANE : Başkan Metin Yüce, Yazman Mustafa Ertürk, Sayman Murat Kara, Üye Mustafa Kayaalp, Üye Hasan Gül,

KONYA-EREĞLİ : Başkan M. Ali Göktürk, Yazman Cemal Çatoğlu, Sayman Mustafa Erdoğan, Üye Sinan Avşaroğlu, Üye Asil Ergezen,

AHLAT : Başkan Rasim Eren, Yazman Talât Temel, Sayman Şefik Koç, Üye Sıddık Azap, Üye Yavuz Aktaş,

KANDIRA : Başkan Şinasi Tuncel, Yazman, Atakan Köseoğlu, Sayman Ali Eren, Üye Cihat Demirel, Üye İshak Çelik,

KEÇİBORLU : Başkan Halit Güllü Yazman Yılmaz Soysal, Sayman Yunus Temiz, Üye Hüsnü Çardaklı, Üye Süleyman Taşdemir,

ÜRGÜP : Başkan Mustafa Kaya, Yazman Emrullah Güney, Sayman Süleyman Kaya, Üye Hanefi Aslan, Üye Ali Ünüvar.

SARIKAMIŞ : Başkan Zeki Demirci, Yazman Süleyman Karakul, Sayman Muhsin Kaya, Üye Necati Demirci, Üye Gülderen Polat.

İNEBOLU : Başkan Tahir Demirlibilek, Yazman Selim Öztürk, Sayman Fazlı Şenel, Üye Kâzım Tuncay, Üye Ergin Demirtaş.

İŞ KAZALARI :

E.K.İ'DE İŞ KAZALARI

Yıllar	1968	1969	1970	1971	1972	TOPLAM
Ölü	64	69	87	67	90	377
Yaralı	8833	8385	7642	8233	8321	41414

Görüldüğü gibi iş kazaları yüzünden kayıp iş günü sayısı, yasal grevler yüzünden kayıp iş günü sayısından on kat fazladır.

İŞ KAZALARI YÜZÜNDEN KAYIP İŞ GÜNÜ SAYISI

— 1972 yılı rakamlarına göre —

İş kazaları yüzünden kayıp iş günü sayısı	9.713.712
Grevler yüzünden kayıp iş günü sayısı	1.254.515

ÇALIŞMALARI :

Şubemiz, kooperatifleşmenin yararlarını çevreye tanıtırken, örnek olması bakımından kendi bünyesinde de iki tane kooperatif oluşturmuştur. Tüketim kooperatifi üyelerimizin tüketim alanındaki ihtiyacına cevap verirken, yapı kooperatifi de üyelerinin konut ihtiyacını karşılamak için çalışmalarını sürdürmektedirler.

Şubemiz bünyesinde oluşturulan tiyatro ve kitaplık kolu da çalışmaları sürdürmektedir. Tiyatro kolu Talip Apaydın'ın «Bir Yol» adlı eserini çevre halkına sergilemek için çlışmalarının sonuna gelmiştir. Kitaplık koluda TÖB - DER'in genel görüşünü içeren eserleri öğretmenin okuması gereken eserleri, genel, yerel sorunların bilinmesi bakımından mutlaka okuması lâzım olan eserleri içeren bir kitaplığı oluşturmak, bu tür eserleri üyelerimize ve arkadaşlarımıza kazandırmak için çalışmalarını sürdürmektedirler.

Şubemiz genel, yöresel konularda üyelerini ve çevre halkını aydınlatabilmek için de çeşitli zamanlarda söyleşi toplantısı, seminer, açık oturum düzenlemeyi karar altına almıştır. Bunlardan ilki 31.12. 1974 tarihinde yapılmış ve «Türkiye'de Eğitim Düzeni», TÖ B- DER'in Eğitim Anlayışı, Yerel Eğitim Sorunlaımız konularını içermiştir.

AST'IN YENİ BİR BAŞARISI

Devrimci tiyatro çalışmalarını başarı ile yürüten AST (Ankara Sanat Tiyatrosu) Breh'in ünlü oyunu HİTLER REJİMİNİN KORKU VE SEFALETİ'ni sahneledi.

Oyun aslında 12 Mart'ın ilk günlerinde Ankara seyircisine sunulmuşme olanağı bulamadı.

Aradan geçen üç buçuk yıldan sonra oyun yeniden seyirciye sunuluyor. Sunuluyor ve Hitler rejimi yükselirken, ardında nasıl bir sefalet bıraktığını sergiliyor. Sermayenin en ilkel, en geri ve kanlı baskısı olan faşizmin barbarlığı, alçaklığı ve halk düşmanlığı bütün açıklığıyle gözler önüne seriliyor.

Gidin bu oyuna. Başarılı bir ekip çalışması görün, yeryüzünün en gaddar canavarının, faşizmin kanlı saltanatının dayandığı çürümüş temelleri, yıkılacak temelleri görün.

Hitler Rejiminin korku ve sefaleti de diğer oyunlar gibi TÖB-DER üyeleri ve eşlerine % 50 indirimlidir.

ÖRNEK ve ŞAHİN TOPRAĞA VERİLDİ

8 Aralık 1974 günü Adana da düzenlenen CHP mitinginden sonra faşitler tarafından komaya sokulan işçi Hüseyin Örek öldü. Örek 23 Aralık'ta Kadirli de toprağa verildi. Cenaze törenine binlerce emekçi ve yurtsever aydın katıldı. Törende faşizm telin edildi, yeni bir 12 Mart provası yapıldığı belirtildi.

Geçen ayın ikinci faist cinayeti Istanbul'da işlendi. Yıldız Teknik öğrencisi Şahin Aydın faşistler tarafından öldürüldü. Katiller henüz yakalanmadı. Şahin halkın ve binlerce devrimci gencin katıldığı törenden sonra memleketi olan Gaziantep'e götürülüp toprağa verildi.

Her iki cinayetin amacı da terör ve korku yaratmak, halkın ve demokratik güçlerin mücadelesi sonucu gerileyen faşizmi yeniden eğemen kılmak için gerekçe hazırlamaktır..

ŞUBELERİMİZDEN HABERLER

Urfa şubemizin örgüt içi eğitim ve örgütsel çalışmalarını hızlandırmasıyle birlikte öğretmen ve halk düşmanlarının karşı saldırılarıda başlamıştır. Ülkemizde, son günlerde yoğunlaşan bu saldırılara karşın tüm şubelerimizde olduğu gibi, urfa şubemizin mücadelede kararlılığı bu bölgedeki oyunları da bozacaktır.

Şubemize 1.1.1975 günü saat 01.30 ile 6.30 arası kimliği bilimeyen kişiler girmiş ve şubemizin eşyaları tahrip edilmiştir.

BESNİ DÖB-DER ŞUBESİNİN ÇALIŞMALARI

Şubemiz yöneticileri örgütlenmeyi daha ileri boyutlara ulaştırmak, öğretmenlerin örgüt içindeki bilinçlenmelerini geliştirmek, örgütlü çalışmanın önemini üyelerimize anlatmak amacıyle seminerler düzenlemiştir.

8.12.1974 günü yapılan «Atatürk'ün Tam Bağımsızlık Anlayışı» adlı seminere öğretmen, öğrenci ve halktan oluşan geniş bir izleyici topluluğu katılmıştır.

Halkın uyanmasından, öğretmenlerin halkla bütünleşmesinden, onlara bilinç taşımasından korkan kaymakam, yönetici arkadaşlarımıza baskı yapmakta ve çalışmalarını engellemektedir.

TÖB-DER
TÜRKİYE ÖĞRETMENLERİNİN DEMOKRATİK MÜCADELE ÖRGÜTÜ
TÖB-DER'in 15 günlük yayın organıdır.
yıllık abonesi 20 tl.
gazi mustafa kemal bulv.14/1 ankara

FAŞİZAN BASKILARA KARŞI TEPKİLER

Her geçen gün egemen güçler baskılarını arttırıyor. Gerçek demokrasiye ulaşamamış yarı bağımlı ve çarpık kapitalizmin egemen olduğu geri bıraktırılmış ülkelerde, bu baskıları doğal karşılamak gerekir. Çünkü emperyalizm ve onunla bütünleşen yerli egemen güçlerin burjuva demokratik kurallarına bile tahammül etmeleri olası değildir. Faşizmin kökeni zuzülm ve baskıya dayanır. Emekçi kitleleri ve onlarla güç ve gönül birliği yapan demokratik kuruluşları, hukuk dışı yöntemlerle bastırmak istemektedirler. Ne ki, baskılar direnişleri, emekçi ve devrimci kitleler arasındaki dayanışmayı arttırmaktadır.

Adıyaman şubemiz de bu faşizan baskılardan nasibini almıştır. Ne var ki, bilinçli ve örgütlü arkadaşlarımız bu baskılara yiğitçe karşı koymaktadırlar. Bu baskıları kınayan bir bildiri yayınlayan şubemiz şöyle demektedir :

«Herkese okuma olanağının eşit olarak sağlanmasını...

Türkiye'den yabancıların çıkarılmasını...

Madenlerimizin devletleştirilip, yurt çıkarlarına uygun bir şekilde işletilmesini...

Ve de tüm kurumlarıyla sağlıklı biçimde işleyen demokratik bir düzenin kurulmasını...

İşçiler, Köylüler, işsiz emekçiler, yurtsever devrimci gençlik ve aydınlar : Faşizme karşı birleşelim...

Emek bizden, ter bizden, sürülmek bizden ve de ölüm bizden...

Sömürü onlardan, kıyım onlardan, kaba kuvvetin düzeni faşizm gene onlardan.

Sesimizi yükselterek haykıralım...
Bir gideriz, bin geliriz...
Buğdayiken un olarak geliriz...

Biz yeniden diriliriz ölümlerden.. Kahrolsun faşizm, kahrolsun emperyalizm, ve onun yerli uşakları.. Yaşasın tüm ezilenlerin ortak mücadelesi...»

MÜLKİYELİLER BİRLİĞİNİN ÇALIŞMALARI

Mülkiyeliler Birliği, 1975 yılı için gününönemli konuları üzerinde bir seri tartışmalı konferans tertiplemiştir.

Konferanslar herkese açık olup konuşmacılar ve konuları şöyledir :

Konferansı Veren	Konusu	Tarihi	Yeri	Saatı
Dr. Gencay Şaylan (Todaie Öğretim Üyesi)	Bürokrasi ve Rüşvet	10.1.1975 (Cuma)	Mülkiyeliler Birliği Konferans Salonu	18.00
Oya Çiftçi (Todaie Öğretim Üye Yrd.)	Türkiyede Kadın Görevliler ve Çalışma Sorunları	24.1.1975 (Cuma)	»	18.00
Doç. Dr. Alpaslan Işıklı (SBF Öğretim Üyesi)	İşçi - Memur Ayrımı Sorunu	7.2.1975 (Cuma)	»	18.00
Alev Damalı (DPT. Danışmanı)	Günümüzün Plânlama Sorunları	21.2.1975 (Cuma)	»	18.00
Ayhan Açıkalın (Mülkiyeliler Birliği Genel Başkanı)	İktisadî Devlet Teşekküllerinde Yüksek Yönetici Sorunu	7.3.1975 (Cuma)	»	18.00

YÜRÜYÜŞTEKİ DÖVİZLERDEN BAZILARI

«FAŞİZME VE KIYICI YÖNETİME KARŞI YÜRÜYÜŞ»
«BİR İŞÇİNİN NESİ VAR, DEVRİMCİ SENDİKANIN SESİ VAR»
«ŞAHİNLER ÖLMEZ»
«EMEKÇİYE ET SÜT HARAM, İSTEDİĞİMİZ İNSANCA YAŞAM»
«FAŞİZMİ HALKIMIZ EZECEKTİR»
«FAŞİZM VE FAŞİST SALDIRILARA KARŞI GÜÇBİRLİĞİ»

DİYARBAKIR'DA ÖĞRETMENLER SESSİZ YÜRÜYÜŞ YAPTI

(Baştarafı sayfa 24'te)

rim şehitleri için saygı duruşu yapıldı. İstiklâl Marşı ve hazırlanan ant okundu.

Adı geçen yürüyüşe şu şubelerimiz ve kuruluşlar katılmışlardır :

Diyarbakır Ergani Siirt Nusaybin
Silvan Çermik Mardin Derik
Siverek Dicle Bismil Kızıltepe
Hilvan Elazığ Lice Gercüş

Kuruluşlar :
Sosyal-İş
Harb-İş
Genel-İş
Tüm-Tis
Doğu Oleyis
Karayolları İşçileri
Devrimci D.Y.Ö.K.D.

Yürüyüş öncesi hazırlanıp halkımıza dağıtılan bildirilerin metni aşağıdadır.

NOT : Bu faşizan ve anti-demokratik baskılara karşı yapılan öğretmenlerin sessiz yürüyüşünü, yurdun çeşitli yerlerindeki şubelerimiz ve demokratik kuruluşlar, yüzlerce telle kutlamış ve faşizan baskıları telin etmişlerdir.

TÖB — DER ALTI AYLIK SAYMANLIK RAPORU

TÖB-DER Genel Merkezi Muhasebe mer'i mevzuat hükümlerine uygun olarak günü gününe takip edilmekte olup, yevmiye defterinin, defteri kebir ve yardımcı defterlerle mutabakatı temin edilerek 1.6.1974 — 30.11.1974 tarihleri arasındaki 6 aylık dönemin gelir ve giderler dökümü aşağıda olduğu gibidir.

II. GELİRLER

Aşağıda dökümü görülen gelirler 1.6.1974 tarihinden 30.11.1974 tarihine kadar olan gelir tutarını göstermektedir.

Gelirin adı	Tutarı
Üye ödentileri	896.967,75
Yayın gelirleri	30.660,05
Gazete gelirleri	11.795,55
Çeşitli gelir	535,25
Açık maaş geliri	8.412,20
Bağış ve yardımlar	35.167,—
Vekâlet ücretleri	1.994,90
TOPLAM	985.532,70

III. GİDERLER

Aşağıda dökümü görülen gelirler 1.6.1974 tarihinden 30.11.1974 tarihine kadar olan giderlerin tutarını göstermektedir.

Giderin adı	Tutarı
Yönetici ücretleri	47.600,—
Personel ücretleri	167.001,75
Sair hizmetli ücr.	76.742,50
Ölüm yardımları	26.500,—
Büro giderleri	21.472,52
Temsil - Ağırlama gid.	4.403,50
Sair sosyal yardımları	54.960,—
Tazminatlar	11.850,—
Ulaştırma	16.197,95
Yolluklar	5.947,50
Mah. Noter Harç	12.082,10
Örgütlenme	92.667,60
Gazete gideri	43.075,65
Çeşitli gider	10.471,10
Bina tamir bakım	5.989,—
Yayın giderleri	33.346,—
Açık maaş yardımları	5.989,—
TOPLAM	635.907,17

IV. KASA : 30.11.1974 tarihi itibariyle kasada 12.010,25 TL. sı bulmaktadır.

V. BANKALAR : 30.11.1974 tarihi itibariyle bankada 787.150,11 TL. sı bulunmaktadır.

FAŞİZAN BASKILARI

(Baştarafı Sayfa 1'de)

yasa'nın güvencesi altında bulunması gereken can, mal, görev yapma güvenliklerimizin devletçe sağlanıp sağlanamayacağı konusunda bizi kuşkuya düşürmektedir. Bu nedenle ülkemizde yoğunlaşarak yayılan komando saldırıları karşısında güvenlik sorumlularının görevlerini etkili biçimde yürüterek üyelerimizin, öğretim kurumlarında velisi bulunduğumuz orta ve yüksek öğrenim gören çocuklarımızın can güvenliklerinin sağlanması konusunda uyarılmalarını beklemekteyiz.

Yayın organlarında halktan yana kişi ya da kurum ilgililerine yönelik silâhlı bıçaklı saldırılar olduğunu, bu saldırıların bir kısmının ölümle sonuçlandığını okuyoruz. Ayrıca gene basında sözkonusu saldırıların tek merkezden yönetildiği, olayların örgütlü toplulukların bilinçli saldırıları sonucu olduğu da yazılıp yayılmaktadır. Yayın araçlarında birçok kez yinelenen bu iddialar karşısında resmî sorumluların kamuoyunu aydınlatıcı, olup bitenlerin asıl kaynağının bulunup halka açıklanmasını sağlayıcı; öğrenci, öğretmen döven, yaralıyan, yurtları basan, ateşli silah taşıyan, adam öldüren kişileri bu suçları işlemeye yöneltenlerin de bulunup haklarında gerekli işlemlerin yapıldığına ilişkin hiçbir belirti görmemekteyiz.

Biz TÖB—DER olarak, toplumumuzu giderek dah çok tedirgin eden silahlı saldırganlıkların gelişigüzel birer «Zabıta» olayları olmayıp üzkemizi faşizmin demir ökçesi altına almak isteyen, bu arada üyelerimizin aşını ekmeğini elinden almayı amaçlayan antidemokratik özlemlerin uygulamadaki sonuçları olrak görüyoruz.

Olup bitenler karşısındaki kaygılarımızı bir kez de TÖB—DER eliyle Devletimizin en üst görevlisi olmanızdan size iletmeyi gerekli gördüm. Değerli ilgilerinizin bu sorumsuz, bu halk düşmanı, demokrasi düşmanı faşist gelişmeleri durdurmakta çok etkili olacağı umudunu TÖB-DER üyesi seksen bin öğretmen adına da taşımak hakkımızdır kanısındayım.

TÖB-DER halkımızla birlikte üyelerimize karşı girişilen sindirme çabalarına elindeki tüm yasal olanaklarla karşı koyacak, halkımızın faşizmi tüm çıplaklığı ile tanımasının eğitimini yapacaktır.

Bu mektubumla ülkemizin en güçlü tek öğretmen meslek kuruluşu olan örgütümüzün, önümüzdeki günlerde, yurt düzeyini kapsayacak biçimde uygulamayı düşündüğümüz her yerde aynı günde düzenlenecek toplantı, açık oturum, yürüyüş vb. çalışmalara başlamadan, durumu bilgilerinize sunmayı uygun buldum.

Özellikle birkaç aydan beri, halka yararlı eğitimin uygulanmasında kendisini yurtseverlik sorumluluğu içinde gören öğretmen topluluğumuza yöneltilen baskıların, sindirme girişimlerinin bir kısmını kapsayan kısa bilgiler ektedir.

Süregelen ve gittikçe yoğunlaşan saldırıların önlenmesi için ilgililere emir buyurulmasını yüksek takdirlerinize sunuyoruz.

Saygılarımızla.

Ali Bozkurt
TÖB-DER GENEL BAŞKANI

SON SALDIRI OLAYLARINDAN BAZI ÖRNEKLER

1 — 22.8.1974 günü Akçadağ Lisesi Öğretmeni Güner Kelek, 27.8.1974 günü Ş. M. Kılıç bir gurup saldırgan tarafından dövülmüştür.

2 — 16.8.1974 günü Yerköy öğretmenlerinden Aycan Akçay'a komando adı verilen öğrenciler hakaret ederek saldırmışlardır. Durum genel merkezimizce Yerköy Kaymakamlığına ve Yozgat Valiliğine resmen bildirildiği halde, saldırganlar hakkında hiçbir işlem yapılmamıştır.

3 — Bir gurup saldırgan Kiği öğretmenlerinden Mehmet Yıldırım ve Hüsnü Yıldırım'ın yolunu keserek dövmüşlerdir.

4 — Savur ilçesi öğretmenlerinden Bedirhan Şimşek ile M. Salih Karakaya 12.9.1974 günü çarşı ortasında -Komando- adı verilen saldırganlar tarafından dövülmüşlerdir. Resmî görevlilerin ilgisizliği nedeniyle 20 kişilik saldırganlardan hiç birisi yakalanamamıştır.

komandolar tiyatroda, tiyatro oyuncularına ve öğretmenlere saldırarak dövmüşlerdir. Dövülenler karakola başvurmuşlar, ilgililerin ilgisizliği yüzünden bir sonuç alamamışlardır.

6 — Balıkesir Eğitim Enstitüsünde 3 öğrenci 29.9.1974 günü komandolar tarafından bıçaklanmıştır. Bıçaklıyanlardan İlhan Anar tutuklanmış, fakat bir gün sonra serbest bırakılmıştır.

7 — 29.10.1974 günü Artvin'de iki öğretmen polisler tarafından zorla karakola götürülerek dövülmüşlerdir.

8 — Siirt Aydınlar bucağı öğretmenlerinden, Ali Öğmen, Semih Turgut 22.10. 1974 günü 150 kadar kişinin saldırısına uğrayıp dövülmüşlerdir. Adıgeçen öğretmenlere 4 günde iyileşebilir raporu verilmiştir.

9 — Bitlis öğretmenlerinden Kemal Yüksel, Bingöl'de 27.11.1974 günü komandolar tarafından saldırıya uğrayarak dövülmüştür.

10 — Komandolar 13.11.1974 gecesi saat 23.00 sıralarında Iğdır TÖB-DER şubesine saldırmışlar, Şube levhasını sökerek alıp götürmüşlerdir. Yine 14.11.1974 günü Iğdır'ın kurtuluş günü anma töreni sırasında, ilçe kaymakamı Emin Ergin, öğretmen Arif Yarkan'a halkın önünde hakaret etmiştir. Bununla da yetinmiyerek öğretmeni dövmüştür.

11 — Tavas belediye başkanı Ömer Alca, öğretmen Ömer Kutan'ın başına sigara tablası vurarak ağır yaralanmasına [illegible] günlük rapor verilmiştir.

12 — Adıyaman milliyetçi öğretmenler derneği başkanı Sabri Taştan 28.11. 1974 günü, Adıyaman Millî Eğitim Müdürünün yolunu keserek hakaret etmiştir. Emniyet görevlileri gerekli ilgiyi gösteremediklerinden 24.12.1974 gecesi de Millî Eğitim Müdürünün evinin tüm camları kırılmıştır.

13 — 3.11.1974 günü Karakoçan lisesine irtica ve komando baskını olmuş, pansiyon binası basılarak burada barınan öğretmen Ali Yavuz'un 4195 liralık özel eşyası yağma edilmiştir.

14 — Artvin öğretmenlerinden Olgun Delikanlı 26.11.1974 günü bozkurtçular tarafından dövülmüştür.

15 — Son günlerde Kahramanmaraş imam hatip okulu öğretmeninin başına çarşaf geçirilerek bayıltılıncaya kadar dövülmüş ve merdivenlerden aşağıya atılmıştır.

16 — 2 Ocak 1975 günü İskilip şubemiz komandolar tarafından yanık yağ dökülmek suretiyle yakılmıştır.

17 — 3 Ocak 1975 günü Hakkari Uludere şubemiz jandarma assubayı tarafından basılmış, tüm üyelerimiz küfürle hakaret ve tehdit edilmişlerdir.

Ayrıca Erzincan'da Kırıkhan'da Kars'ta öğretmenler saldırılara uğramakta, silâhlı saldırılar yoğunlaştırılarak Adana'da bir işçinin, İstanbul'da bir öğrencinin öldürülmesine kadar varmıştır.

SENDİKALAŞMANIN ZORUNLULUĞU

(Baştarafı Sayfa 1'de)

Güçlü kapitalistlerle yapılan pazarlıktan sürekli olarak zararlı çıkan işçi aynı durumda olan öteki arkadaşlarıyla patronlara karşı birleşmek zorunluluğunu duyacak ve örgütleşmeye gidecektir. Fakat örgütleşme büyük işçi kesiminin belli bir azınlığını kapsadığı sürece, durumu patron yönünden önemli değişikliğe uğratmayacak, nitekim patron örgütsüz işçileri baskı aracı olarak kullanmaya devam edecektir. Böyle bir ortamda siyasî iktidarı elinde bulunduran kapiatlist sınıf (devlet hakim sınıfın çıkarlarını koruyan bir baskı aracıdır) çeşitli yollarla bir taraftan örgütlerin kurulup gelişmesini engellemeye yönelirken diğer yandan da patroncu sendikaların kurulmasına önayak olarak işçilerin sürdürdüğü mücadeleyi yozlaştırmak ve saptırmak yoluna gidecektir. O halde çalışanlar kitlesinin patronlar karşısına önemli bir güç olarak çıkmalarının iki temel koşulu: 1) Örgütlenmelerin tüm emekçileri kapsaması, 2) Patroncu, sarı sendikaların yaşamasının önlenmesiyle gerçekleşebilir.

İlk örgütlenme faaliyetlerinden başlıyarak yapılan dağınık grevlerden genel

greve kadarki her mücadele aşamasında işçi giderek bilinçlendirmesini sürdürecek sözde tarafsız, sınıflar üstünde görünmeye çalışan devlet mekanizmasının kimin aracı olduğunun bilincine varacaktır. İçinde yaşadığı toplumda gerçek yaratıcı olanın da kendisi olduğu, ama ürettiğinin giderek kendisine karşı bir silâh olarak kullanıldığını da verdiği mücadeleler içerisinde anlayacaktır. Bu nedenle işçinin bilinçlenmesinde verdiği mücadeleler özellikle de grevler işçi için bir okul fonksiyonunu yerine getirmektedir.

Yukarıdan beri söylenenler emeklerinden başka satacak birşeyleri olmayan kamu personeli için de geçerlidir. Üretim araçlarından yoksun olan bu kesim çalışanlar kitlesinin bir bölümünü oluşturmaktadır. Yaşama koşullarının düzeltilmesi, demokratik hakların elde edilmesi için verilecek mücadele doğrudan üretici durumunda bulunan işçilerin sürdürdüğü mücadeleyle aynı yönde olmalıdır.

Kamu personeli içindeki en önemli meslek grubu olan öğretmenlerin maddî yaşama koşulları her geçen gün artan ölçülerde bozulmaktadır. Tek işveren devlet karşısında örgütsüz bulunmanın sonucudur bu. Sabit ücretler her gün büyüyen enflasyonist gidiş karşısında gülünç rakamlar haline gelmiştir. Öğretmenler ve diğer devlet personeli örgütsüz kaldıkça, pasif kaldıkça, bir güç olarak işveren tekelinin karşısına çıkmadıkça durum daha da kötüye gidecektir, gitmektedir.

Şimdiye kadar kurulmuş bulunan kamu personeli meslek örgütlerinin yeterince etkin olamayışının nedeni bu meslek örgütlerinin bizzat özyapıları ve amaçlanan hedeflerin yetersizliği ile yasaların bu amaçlara getirdiği sınırlamalarda aranmalıdır. Grev hakkı olmayan, toplu sözleşme yapamayan bir meslek örgütü olsa olsa bir yardımlaşma derneği niteliğinden öteye gidemez.

Bugünkü aşamada öğretmenler için birinci amaç devletle yapılan pazarlıkta etkin rol oynayabilecek bir meslek örgütünü oluşturmaktır. Öğretmen kitlesi önemli bir güç olarak diğer meslek kuruluşlarıyla birlikte egemen güçlerin ve onun siyasî iktidarının karşısına çıkmadıkça yaşama koşullarını düzeltmenin olanaksız olduğu bilinmelidir.

Öğretmenlerin bu gün gülünç seviyelere düşmüş ve düşmekte olan ücretlerle çalıştırılması, öğretmenlerin üretken olmayan, ya da sosyal verimliliği düşük bir faaliyet alanında iş görmeleriyle açıklanamaz. Bugünkü toplumda öğretmenlerin fonksiyonunun son derece önemli olduğu açık bir gerçektir. Emeğin üretkenliğini artırılması eğitimsiz, eğitim öğretmensiz düşünülemez. O halde toplumun ileriye gitmesinde temel fonksiyonu üstlenmiş eğiticiler kitlesini giderek gülünçleşen ücretlerle çalıştırılmak ve bunun sürdürülmek istenmesi nasıl açıklanacak?

Bunun iki nedeni vardır: Birincisi kâra yönelik kapitalist sistemde eğitim emeğin verimliliğini dolaylı olarak etkilemektedir, dolayısıyla öğretmenin sömürülmesi doğrudan kapitalist sınıfça değil fakat devlet aracılığıyla yürütülmektedir. Bu durum kafalarda karışıklıklar yaratarak sorunun aydınlığa kavuşması engellenmekte bir çeşit öğretmen yabancılaştırılmaktadır. İkinci olarak da bu kafa karışıklığı sonucu çelişkinin belirgin olmayışının sonucu öğretmenlerin örgütlenerek mücadele vermesi gecikmektedir.

Öğretmenler için birinci koşul bu yabancılaşmayı aşacak gerçek örgütlerine kavuşmak ve tek bir güç olarak mücadeleyi sürdürmektir. Aksi halde sorunun çözümü yanlış olarak, şu ya da bu bakanın ve hükümetin insafına bırakılmış olacaktır. Şüphesiz öğretmen kitlesi kendi tercihlerini gerçekleştirebilecek bir siyasal gücün iktidarı için de dolaylı gayret sarfetmelidir, ama birinci sorun çözüme ulaşmadan ikincide de başarı sağlanamaz.

Sonuç olarak öğretmenler için bir seçim zamanıdır. Ya her geçen gün zor yaşama koşullarının ve meslek güvensizliğinin baskısı altında ezilmek ya da bilinçli ve etkin bir örgütlenme sürecine girmektir. Kaldıki bu örgütlenme süreci içinde yaşama koşullarını düzeltmek için etkin bir araç olan sendikal hakları almak dahi son çözüm değildir.

Diyarbakır'da Binlerce Öğretmen Yürüdü

Ülkemizin her yerinde olduğu gibi, Diyarbakır ve çevresinde de, halkımız ve öğretmenlerimiz üzerinde faşizan baskıların sürdürülmesini kınamak için, Diyarbakır öğretmenleri her türlü yasal girişimleri yaparak düzenledikleri sessiz yürüyüş, başarılı bir şekilde amacına ulaşmıştır.

Yürüyüşün düzenli olması için her türlü önlemler alındıktan sonra, 3000 in üzerinde öğretmen ve yürüyüşe katılan kuruluşlar, ellerinde faşizmi yeren, bağımsızlık, demokrasi, emeğe değer veren ve özlük-meslek sorunlarını dile getiren pankartlarla saat 13.00 de yürüyüşe geçildi. Yürüyüşü çok kalabalık bir halk topluluğu izledi. Evlerin pencere ve balkonlarında halk yürüyüşü benimsediğini olumlu tavırlarla belirtiyordu. Yürüyüş konvoyu 15.30 da son durak olan Atatürk Meydanına geldi. Burada Atatürk ve dev-

(Devamı Sayfa 20)

T Ö B — D E R
Sahibi : Ali Bozkurt
Yazı İşleri Md. : Binali Seferoğlu
Adres : G. Mustafa Kemal Bulvarı 14/1 - 12 ANKARA
Tel : 25 14 52 - 17 49 27
Abone : Yıllık 20 TL. 6 Aylık 10 TL.
Fiyatı : 1 TL.
Dış Ülkeler : Yıllık 50 TL.
ŞARK MATBAASI ANKARA — 1975

Sayın : .....